

Izdaja: Tekstilna industrija Tiskanina-Inteks, Kranj — Odg. ured.: P. Gunčar — Ured. odb.: Anton Miklavčič, Viljem Zirkelbach, Boris Pertot, Ivan Mauser, Anica Lokar, Tine Rojina, Ivo Jereb, inž. Franc Indihar, Vlado Mohorič, Martin Hajdinjak, Stane Primožič — Telefon: 2882-84 — Riše: M. Kelbel — Tisk: CP »Gorenjski tisk«, Kranj
LETO IV. 16. SEPTEMBRA 1961 ST. 2

LIST TEKSTILNE INDUSTRIJE TISKANINA·INTEKS KRANJ

Beograjska konferenca

Od prvega do petega septembra je bila v Beogradu konferenca šefov vlad in delegacij izvenblokovskih držav. To so z izjemo Jugoslavije izključno mlade azijske in afriške države, ki so v bližnji preteklosti postale samostojne in neodvisne. Po notranji družbeni in politični ureditvi se močno razlikujejo med seboj, saj so ene republike, druge kraljevine, tretje monarhije, povezuje pa jih skupno načelo nepovezovanja z bloki in odločna volja in pripravljenost, storiti vse, kar je v njihovi moči, da se čimprej rešijo vsi težki mednarodni problemi, ki jih ni malo in da se ohrani močno omajani svetovni mir.

Če pogledamo dnevni red, ki ga je sprejela prvi dan zasedanja, vidimo, da se konferenca ni omejevala le na krize, ki so trenutno v ospredju svetovnega političnega dogajanja, ampak se je posvetila predvsem problemom, ki so vzrok tem krizam in ki bodo rodili vedno nove in vedno hujše krize, če ne bodo enkrat za vselej rešeni. Ti, tako rekoč ključni problemi današnjega sveta so predvsem:

- spoštovanje pravic narodov do samoodločbe,
- likvidacija kolonializma v vseh njegovih oblikah,
- spoštovanje suverenosti držav in nevmešavanje v njihove notranje zadeve,
- rasna diskriminacija,
- splošna in popolna razoroži-

tev in prepoved jedrskih poskusov,

— likvidacija tujih vojaških oporišč,

— miroljubna koeksistenca med državami z različnimi političnimi in družbenimi sistemi,

— krepitev vloge in učinkovitosti Organizacije združenih narodov.

V splošni razpravi, v kateri so sodelovali šefi delegacij vseh držav udeleženk konference, je bila podana ocena sedanjega izredno napetega in zapletenega položaja v svetu, podani pa so bili tudi nekateri načelni in konkretni predlogi za reševanje problemov, ki neposredno ali posredno ogrožajo svetovni mir.

Palača Ljudske skupščine, v kateri je bila beograjska konferenca

Izredno jasno je bilo izraženo stališče, da neangažirane države niso nevtralne države, ki bi se ograževale pred nasprotji blokovskih držav, ampak aktivna sila, ki naj pomaga človeštvu, da podre blokovske pregrade in zaživi v mirnem in enakopravnem sožitju.

Prav tako so vsi govorniki poudarili, da vprašanje miru ni in ne more biti samo stvar velesil, ampak vseh narodov sveta, velikih

in malih. Ugotovili so, da v današnjem razcepljenem, a vendar v osnovnih življenjskih vprašanjih tesno povezanem svetu, reševanje spornih vprašanj ni več mogoče s silo, če nečemo, da bo človeštvo izginilo v plamenih medsebojnega uničevanja. Edina možna pot je miroljubna koeksistenca in sporazumno reševanje spornih vprašanj, tako tistih, ki smo jih podedovali iz preteklosti, kot tudi tistih, ki nastajajo ob nenehnem razvoju človeške družbe.

Države, ki so se zbrale na kon-

ferenci v Beogradu nimajo sredstev za rešitev vseh mešetarih svetovnih problemov, so pa močne zato, ker zastopajo stališča in težnje ne samo svojih narodov, ampak tudi ogromnih množic miroljubnih ljudi vsega sveta. To dejstvo predstavlja moralno moč konference in ji daje zagotovilo, da se bodo njene ideje vedno močneje uveljavljale in končno postale splošno vodilo pri reševanju sedanjih problemov in pri urejanju bodočega sveta.

A. M.

Rekonstrukcija kotlarne

Toplotno energetski problem v obratu II se je začel leta 1954 oziroma takrat, ko se je bivši Tekstilindus preselil v prostore tovarne Inteks.

S selitvijo Tekstilindusa se je namreč strojni park v obratu II tako povečal, da je kmalu porabil tudi rezervne energetske vire, ki jih je imel v kalorični centrali z 10/12 t. parnim kotlom in 1300 KW odcepnno parno turbino.

Leta 1957 kalorična centrala ni mogla več pokriti vseh potreb po pari in električni energiji. To dejstvo je prisililo vodstvo podjetja, da je začelo razmišljati o rešitvi tega problema. Prvotna zamisel je bila, da bi se kotlovnica obrata II povezala s slabo izkoriščenimi kotli tovarne Iskra ter bi si na ta način priskrbeli primanjkljaj pare, električno energijo pa bi dobivali od zunanjega omrežja. Na podlagi te zamisli je bilo izdelanih nekaj variant in vse je kazalo, da bo ta možnost le prišla do realizacije. Zanimivo je, da so se v istem času potegovale za paro tudi druge tovarne in sicer: Standard, Zvezda in Mlekarna Cirče.

Vse navedene tovarne imajo stare kotlovnice, ki so opremljene z več kot 50 let starimi kotli, zato se je pojavil kar naenkrat splošni problem preskrbe s paro za podjetja levega brega Save.

Ta splošni problem je zahteval, da je potrebno to energetsko vprašanje rešiti za vsa podjetja, ki so bila zainteresirana oziroma prizadeta. V tem smislu je pri-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nov obrat: KONFEKCIJA

V obratu II je doslej obstojala šivalnica, ki je v dveh izmenah zaposljevala okoli 44 ljudi. Ta šivalnica je organizacijsko spadala v obrat plemenitilnice II. V njej so delavke robile in to: robce, prte, prtice, odeje. Proizvodnja je bila okoli 4 milijone komadov robljenih izdelkov oziroma okoli 730.000 tm predelanega blaga letno.

Zaradi delno zastarelih oziroma neekonomičnih strojev v tem oddelku, je bilo v tem letu nabavljenih 7 Singerjevih brzošivalnih strojev, med njimi 4 dvoiglavke in 3 enoiglavke.

Prvotno je bilo predvideno, da bi se, po nabavi novih strojev, izločilo 7 starejših strojev, v oddelku pa bi se uvedlo enoizmensko obratovanje. Zaradi večjih kapacitet novih strojev bi zmanjšali za polovico tudi delovno silo.

Z združitvijo podjetij in torej tudi proizvodnih planov obeh pa se je, zaradi razširitve asortimenta, pokazala potreba po dodatnem robljenju tiskanih rut, tiskanih prtov in flanel rjuh. Zaradi te dodatne potrebe se seveda poveča potrebna kapaciteta robljenja na približno 5 milijonov komadov robljenih izdelkov letno oziroma na 1,5 milijona tm tkanin.

Ker je ta šivalnica že doslej bila eden najmočnejših odjemalcev Inteksovih izdelkov, z zdru-

žitvijo pa se odjem tkanin še poveča, saj znaša vrednost predelanih tkanin okoli 750 milijonov dinarjev, je bilo nujno, da se da šivalnici še večji poudarek s tem, da se jo organizacijsko osamosvoji.

UO je na svoji seji, dne 7. 8. 1961 pri sprejemu pravil podjetja že upošteval novo stanje in sprejel sklep: ORGANIZIRA SE NOVA PROIZVODNA ENOTA »OBRAT KONFEKCIJE«, KATERA BO IMELA STATUS PROIZVODNEGA OBRATA TER SAMOUPRAVNE ORGANE KOT OSTALI OBRATI.

Z združitvijo podjetij Tiskanina in Inteks se je, z ozirom na uvajanje novih, modernih proizvodnih kapacitet, še v večji meri pokazalo, da je potrebno hitro in efektivno rešiti problem odvečne delovne sile. Uvajanje novih, avtomatiziranih strojnih kapacitet namreč v vse večji meri sprošča delovno silo in je bilo treba nujno misliti oziroma poiskati možnost, da se to odvečno delovno silo zaposli na drugih delovnih mestih. Pri tem je bilo osnovanje obrata konfekcije, možna rešitev v tem smislu. Ta konfekcija bo izdelovala ženske predpasnike, otroško konfekcijo, delovne obleke za potrebe obratov in morda kas-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Izvleček iz pravil podjetja

Upravni odbor našega podjetja je sprejel predlog na seji 7. avgusta 1961. Sprejeti predlog je bil javno razglašen in dan v obravnavo vsem obratnim delavskim svetom in političnim organizacijam. Ob upoštevanju pripomb obratnih delavskih svetov je končno besedilo pravil podjetja sprejel centralni delavski svet na svojem zasedanju.

Pri sestavi predloga pravil je upravni odbor upošteval nekdanja pravila Inteksa in Tiskanine ter sprejeto sistematizacijo.

Pravila imajo 10 poglavij, katerih glavno vsebino vam na kratko podajamo:

I.

Splošne določbe

Naziv podjetja je: Tekstilna industrija Tiskanina - Inteks, Tekstilindus Kranj. Sedež podjetja je v Kranju, Gorenjesavska cesta 12. Predmet poslovanja je industrijska proizvodnja bombažne in vlogne preje in različnih tkanin iz te preje, proizvodnja preje in različnih tkanin iz staničnih in sintetičnih vlaken, izvrševanje uslug v tej stroki, konfekcioniranje proizvedenih tkanin, izvrševanje graverskih del, samostojno izvrševanje zunanjetrgovinskih poslov v zvezi s svojim poslovanjem ter izvrševanje raznih uslug. Podjetje je pravna oseba, ki samostojno pridobiva pravice in prevzema obveznosti. - Za podjetje podpisuje glavni direktor, poleg glavnega direktorja pa še finančni direktor, v zadevah, ki se tičejo finančnega poslovanja, ter posamezne osebe, ki jih določita glavni direktor in upravni odbor. Podjetje je lahko včlanjeno v raznih zbornicah in združenjih, lahko ustanavlja samostojne poslovne enote, podjetja in zavode.

II.

Organi upravljanja

Podjetje upravlja delovni kolektiv po centralnem delavskem svetu, upravnem odboru, obratnih delavskih svetih in neposredno.

Centralni delavski svet podjetja je najvišji organ upravljanja. Centralni delavski svet načelno odloča in daje smernice o celokupni dejavnosti podjetja. Posebej je poudariti od njegovih nalog sprejemanje vseh vrst pravilnikov, razpolaganje s čistim dohodkom, odločanje o skladih, delovanje štipendij, sklepanje o

združitvi itd. Centralni delavski svet šteje 85 članov, ki jih izvolijo člani kolektiva po volilnih enotah. Centralni delavski svet ima svojega predsednika in podpredsednika. Za posamezne naloge izvoli posebne stalne aličasne komisije. Administrativno tehnične posle centralnega delavskega sveta opravlja sekretariat. Vse naloge iz svoje pristojnosti opravlja delavski svet samo na zasedanjih, na katerih odloča z večino navzočih. Zasedanja centralnega delavskega sveta se lahko udeleži vsak član kolektiva. Člani centralnega delavskega sveta so za svoje delo odgovorni v celoti, katerim morajo o delu sveta poročati in kateri jih lahko zaradi nepravilnega dela tudi odpokličejo v posebnem postopku. Glasovanje o odpoklicu se izvede na podoben način kot se izvedejo volitve v centralni delavski svet. Član centralnega delavskega sveta ne more biti pristanka premeščen na drugo delovno mesto, odpovedati mu ni mogoče delovnega razmerja, disciplinski postopek za kršitev discipline na rednem delovnem mestu pa se uvede po sklepu centralnega delavskega sveta pred Občinskim disciplinskim sodiščem.

Upravni odbor šteje 11 članov. Upravni odbor izvoli centralni delavski svet, 8 članov upravnega odbora morajo biti delavci, ki neposredno delajo v proizvodnji. - Član upravnega odbora je tudi glavni direktor. Upravni odbor neposredno gospodari s podjetjem. Za celotno poslovanje odgovarja centralnemu delavskemu svetu in pristojnim državnim organom. - Upravni odbor ima predsednika in podpredsednika. Za posamezne naloge iz svoje pristojnosti

lahko postavi stalne ali občasne komisije. Upravni odbor opravlja vse svoje naloge na sejah. Člani upravnega odbora imajo enake pravice in dolžnosti kot člani centralnega delavskega sveta. Centralni delavski svet lahko upravni odbor ali posamezne člane upravnega odbora odpokliče, če ne izvršujejo svojih dolžnosti.

Podjetje je razdeljeno na ekonomske enote in organizacijske enote za vzdrževanje in upravo, in sicer: predilnica I, predilnica II, tkalnica I, tkalnica II, plemenitilnica I, plemenitilnica II, vzdrževalni obrati I, vzdrževalni obrati II, uprava s skladišči in obrat konfekcije. - Ekonomske enote upravlja kolektiv po obratnih delavskih svetih. Obratni delavski sveti odločajo o vseh vprašanih notranje organizacije in poslovanja ekonomske enote, poudariti pa zlasti je: predpisovanje operativnih planov ekonomske enote, odločanje o tekočem vzdrževanju osnovnih sredstev, gospodarjenje z zaupanimi osnovnimi in obratnimi sredstvi, predpisovanje pravilnika o delitvi osebnih dohodkov ekonomske enote v okviru Pravilnika o delitvi čistega dohodka, odločanje o zadevah s področja delovnih razmerij in odločanje o povračilu potnih stroškov za prihod na delo in z dela. - Obratni delavski sveti štejejo isto število članov kot so jih imeli obratni delavski sveti v bivših podjetjih. Član obratnega delavskega sveta je tudi vodja ekonomske enote in to po službeni dolžnosti. Obratni delavski svet ima svojega predsednika in podpredsednika. Predsednik skrbi za pripravo zasedanj. Obratni delavski sveti opravljajo vse svoje funkcije samo na zasedanjih. - Pravice in dolžnosti članov obratnega delavskega sveta so enake kot pravice in dolžnosti centralnega delavskega sveta z razliko, da disciplinsko odgovarjajo pred disciplinsko komisijo centralnega delavskega sveta.

Centralni delavski svet ali obratni delavski sveti lahko sklepajo, da o posameznih vprašanih odloča kolektiv neposredno bodisi z glasovanjem kolektiva na posebnih volitvah ali pa na sestanku posameznih organizacijskih enot.

III.

Glavni direktor

Glavni direktor organizira delovni proces in neposredno vodi podjetje na podlagi predpisov, smernic oblastnih organov in sklepov organov samoupravljanja. - Glavnega direktorja postavi Občinski ljudski odbor, vendar pred postavitvijo izvede centralni delavski svet volitve in da ljudskemu odboru priporočilo. - Če glavni direktor svoje dolžnosti ne opravlja, ga lahko na predlog delavskega sveta ali pristojne inšpekcije Občinski ljudski odbor odstavi. Glavni direktor je po službeni dolžnosti član upravnega odbora. Za svoje delo je upravnemu odboru in centralnemu delavskemu svetu odgovoren, ima pa pravico zadržati sklepe organov samoupravljanja, če so nezakoniti in o tem poročati neposredno višjemu organu. Kadar je glavni direktor odsoten, ga nadomešča oseba, ki jo sam določi. Glavni direktor se pri opravljanju svojih nalog poslužuje strokovnega kolegija kot svetovalnega organa. Člani kolegija so: sekretar, vodja kadrovskega socialnega sektorja, vodja sektorja priprave in organizacije dela, tehnični direktor, finančni direktor, komercialni direktor, ter vodja oddelka za izvoz in uvoz. V primeru potrebe lahko glavni direktor skliče tudi strokovni svet, katerega člani so osebe na vodilnih, položajnih in samostojno strokovnih delovnih mestih.

IV.

Pravice in dolžnosti ter kvalifikacije strokovnega osebja

Po stopnji strokovnosti in odgovornosti so delovna mesta razdeljena na vodilna, položajna, samostojno strokovna, vodeča in ostala delovna mesta. Vodilna delovna mesta so sekretar, vodja kadrovskega socialnega sektorja, vodja sektorja za organizacijo in pripravo dela, tehnični direktor, komercialni direktor, finančni direktor, računovodja, šef oddelka za izvoz in uvoz, tehnični vodja obrata I in tehnični vodja obrata II. Vodilna delovna mesta se zasedajo po razpisu. Osebe na vodilnih delovnih mestih morajo imeti ustrezno fakultetno izobrazbo oziroma srednjo strokovno izobrazbo s 15-letno prakso. Osebe na vodilnih delovnih mestih vodijo svoje organizacijske enote in nadzirajo podrejene. Položajna delovna mesta so na primer obratovodje, asistenti, šefi oddelkov itd. Osebe na položajnih delovnih mestih odgovarjajo za delo svojih organizacijskih enot. Samostojna strokovna delovna mesta so tista, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba in na katerih delavci samostojno opravljajo svoje delo ter sami zanj odgovarjajo. Vodeča delovna mesta so mojstri, podmojstri in vsi ostali delavci, ki vodijo manjše organizacijske enote in delovne skupine.

V.

Organizacija podjetja

Podjetje se deli na sektorje: sekretariat, kadrovske socialni sektor, sektor za pripravo in organizacijo dela, tehnični sektor, komercialni sektor in finančni sektor. Sektorji so samostojne organizacijske enote, ki so med seboj enakopravne.

Sekretariat se organizacijsko deli na pravno službo in splošni oddelki. Kadrovske socialni sektor se deli na oddelki za delovna razmerja, biro za nagrajevanje, izobraževalni center za delavnicami, varnostno socialno službo in informacijsko službo.

Sektor priprave in organizacije dela se organizacijsko deli na ekonomsko statistični oddelki, pripravo dela in biro za organizacijo dela.

Tehnični sektor se deli na tehnično vodstvo in kontrolno laboratorijsko službo, dalje delajo v tem sektorju tudi samostojni inženirji. Tehnično vodstvo se or-

ganizacijsko deli na obrate I in obrate II.

Komercialni sektor se organizacijsko deli na izvozno uvozni oddelki, nabavni oddelki, prodajni oddelki, oddelki za analizo tržišča in reklame ter prometni oddelki.

Finančni sektor se deli na finančno knjigovodstvo, knjigovodstvo osebnih dohodkov, devizno, naložbeno, obratovno, materialno in blagovno knjigovodstvo ter finančno analitično službo.

Posamezne sektorje vodijo posamezni vodilni uslužbenci.

VII.

Pravice in dolžnosti delavcev

Pravice in dolžnosti delavcev določajo posamezni pravilniki kot na primer pravilnik o delovnih razmerjih, pravilnik o HTZ, pravilnik o delitvi čistega dohodka in podobno.

Vsak član kolektiva ima pravico do pritožbe proti kateremukoli ukrepu, upravi ali organa samoupravljanja. Pritožbo mora vložiti v 15 dneh po prejemu odločbe na neposredno višjega stavešino ali na neposredno višji organ upravljanja.

VIII.

Postopek pri sprejemanju pravil, pravilnikov, gospodarskega načrta in zaključnega računa.

V tem poglavju je določen postopek pri sprejemanju pravil, pravilnikov, gospodarskega načrta in zaključnega računa v skladu z določili splošnih predpisov.

VIII.

Sredstva

Podjetje razpolaga s sredstvi, ki jih je ob ustanovitvi prevzelo od bivših podjetij Tiskanine in Inteksa. Podjetje pridobiva sredstva s svojim poslovanjem ali s posojili in drugimi kreditnimi posli. Sredstva se dele na osnovna sredstva, obratna sredstva, denarna sredstva poslovnega sklada, sredstva razernega sklada in sredstva skupne porabe. Finančno poslovanje vrši preko Narodne banke in ustreznih finančnih zavodov. Podjetje mora zagotoviti s knjigovodstvom družbeno nadzorstvo nad stanjem sredstev, poslovanjem in omogočiti periodične ugotovitve uspeha.

IX.

Glasilo

Podjetje izdaja svoje glasilo »Kranjski tekstilec«. - Namen glasila je obveščanje članov kolektiva o sklepih organov upravljanja, o važnih ukrepih uprave, o življenju in delu družbenih organizacij, splošno in strokovno izobraževanje itd. Glasilo ima odgovornega urednika in uredniški odbor, ki ga imenuje upravni odbor.

X.

Končne določbe

Pravila stopijo v veljavo, ko jih potrdi Občinski ljudski odbor.

Rekonstrukcija kotlarne

(Nadaljevanje s 1. str.)

Šlo ponovno do že omenjene možnosti: povezava kotlov Inteksa - Iskra, in sicer tokrat z namenom, da bi inteski kotel in oba kotla v Iskri prevzeli obtežbo celotnega bazena.

Ta varianta bi bila sicer malo tvegana in to zaradi prevelike obtežbe in starosti kotlov, vendar pa zelo poceni. Do njene izvedbe pa ni prišlo, ker Iskra ni pristala na kooperacijo zaradi predvidene lastne razširitve z novogradnjo. V tem slučaju bi namreč Iskra sama potrebovala več pare kot je prvotno mislila. Kakor hitro se je pokazalo, da je ta varianta neizvedljiva, je bilo treba pristopiti k nabavi novega kotla, ki bi napajal, poleg obrata II, še ostale odjemalce. Tudi ta nova varianta se je po izračunu investicijskega programa pokazala kot neekonomična, ker je znano, da je pri velikem odjemu pare kalorična centrala ekonomsko upravičena z ozirom na nizke stroške.

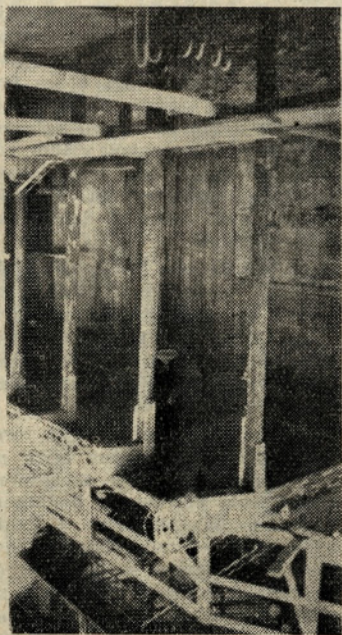
Na žalost je ta varianta terjala velike investicije, ki so za obrat II precejšnja obremenitev.

Celotne investicije za kotel, turbino in pomožne naprave so po predračunu okoli 340.000.000 dinarjev.

K odločitvi za nakup novega kotla je sililo tudi slabo stanje obstoječega kotla, ki je zaradi slabe izdelave in nekvalitetnega materiala zelo nezanesljiv v obratovanju. (V ponazoritev povemo to, da je bil kotel že varjen na parojemu, kar je bil problem že

na republiškem inšpektoratu parnih kotlov, ki je odobril obratovanje kotla).

Leta 1959. je eksplodiral ekonomajzer (predgrevač vode). Ta eksplozija je povzročila precejšnje okvare obzidka kotla, tako da smo bili prisiljeni ustaviti obratovanje. Zastoj je trajal 6 dni.

rekonstrukcija kotlarne je v polnem teku. Na sliki vidite lahko, da že gradijo temelje oziroma podstavke za nov kotel

Naslednje leto, t. j. 1960, se je spet ponovila eksplozija v ekonomajzerju. Sicer tokrat ni bila tako močna kakor prejšnje leto, a smo vendar morali obratovati kar 5 dni brez ekonomajzerja.

Zaradi vseh navedenih dejstev se je podjetje, čeprav težko, odločilo za nakup novega kotla.

Na reviziji investicijskega programa je bilo določeno, da se obrabi II. varianta oz. tista, ki obravnava še sosedne porabnike pare: To so: Standard, Zvezda in Mlekarna Čirče. Za to varianto smo morali, po sklepu republiške komisije za revizijo projektov, povečati zmogljivost kotla in parne turbine za 25 %.

Sedaj sta pogodbi za kotel in turbino sklenjeni z dobavnim rokom 1. 5. 1962.

Pred dobrim mesecem so se začela gradbena dela v kotlovnici. Izkop in zabetoniranje spodnjega dela temelja je že izdelan, manjkajo še pokončni stebri ter gornja betonska plošča, nakar bomo 1. 10. t. l. začeli z montažo kotla, ki bo trajala do 1. 4. 1962.

Z montažo turbinskega agregata pa bomo začeli 1. 1. 1962. Celotna rekonstrukcija kalorične centrale bo trajala, v kolikor ne bo večjih zaprek, do 1. 5. 1962.

S to rekonstrukcijo oz. razširitvijo kalorične centrale bo dobil obrat II in sosedne tovarne nov vir energije, ki bo jamčila za nemoteno obratovanje in dobre izglede za nadaljnji razvoj vseh podjetij na levem bregu Save.

Inž. Alfred STARC

v obratu II. Delavci nakladajo

Odpravljanje napak na prstančnih strojih

Na nepravilnost delovnih postopkov je treba posebno paziti, če hočemo doseči brezhibno strokovno predenje – da omogočimo čimlepši končni izdelek – prejo.

1. Zadovoljiva količina cevke

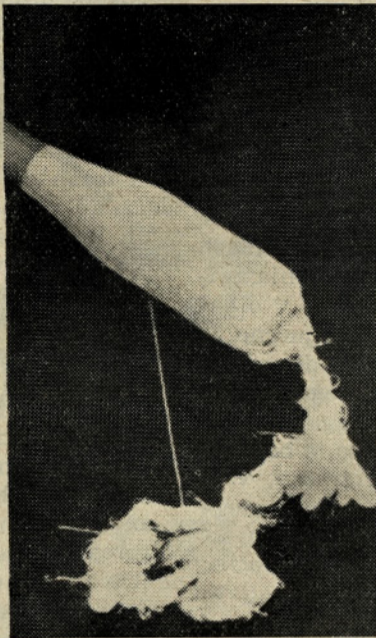
Ob polnem snemu je treba imeti pripravljenih zadostno količino cevke, tako da lahko pričnemo s snemanjem takoj, ko stroj obstane – miruje. Vsakemu zastoj zaradi pomanjkanja cevke se moramo na vsak način izogniti, sicer škodujemo količini proizvodnje.

ziti na čim manjše število pretrgov preje sosednih vreten.

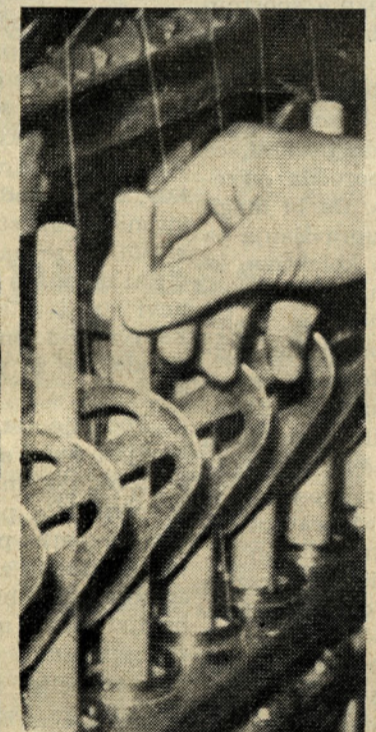
4. Čista vretena

Predno natakemo nove cevke, morajo biti vretena očiščena prejšnjih ostankov podvijanja.

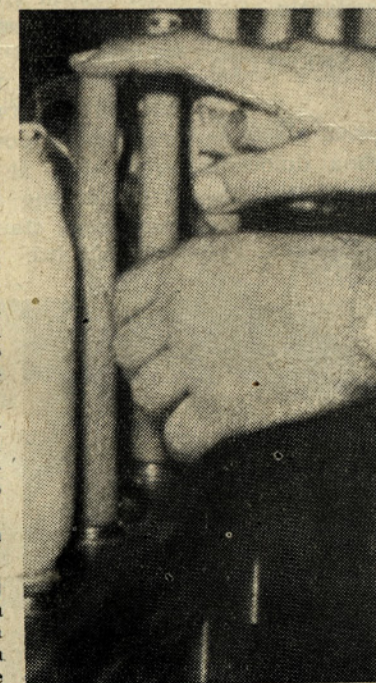
Pri večji količini ostankov preje

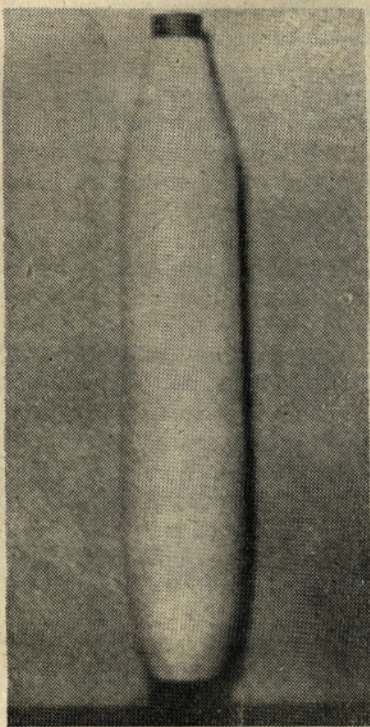
Slika 3: Takole izgleda kops brez vrednosti. Vzrok prikazuje slika 2

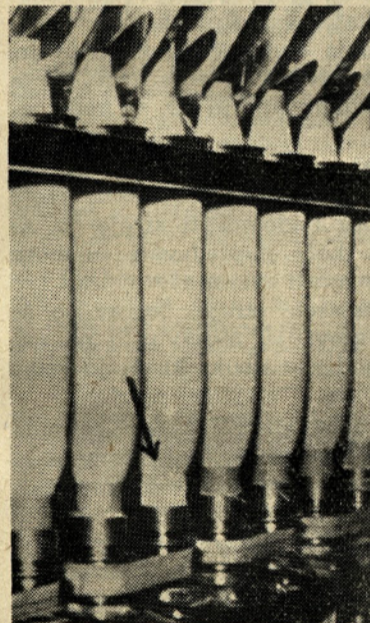
Slika 4: PRAVILNO! Vsi prsti ležijo ob cevki

Slika 5: NEPRAVILNO! Kazalec leži na zgornjem robu cevke

Slika 1: kaže pravilno obliko polnega kopsa

Slika 2: puščica na sliki kaže preveliko količino ostanka navite preje na vretenu

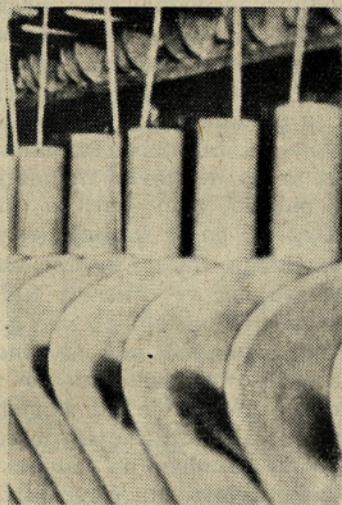
2. Kdaj je naviti kops pravilno navit in poln?

Pri pravilnem – polnem – kopsu se preja ne sme navijati izpod 6–10 mm od spodnjega roba cevke in ne preko 4 mm izpod zgornjega roba cevke. Zato je treba prstančni stroj pustiti v obratovanju toliko časa, da navije prejo do zahtevne višine. (Glej sliko 1!)

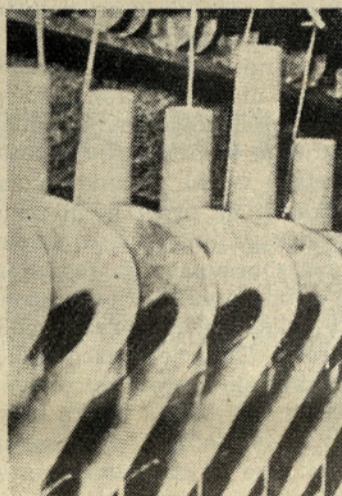
Važno: Stalno misliti na to, da so polni – pravilni kopsi ugodni za kolektiv, za predico in za snemalko, kakor tudi za previjalko v tkalnici.

3. Podvijanje preje ob polnem snemu naj bo čim krajše

Spuščanje prstančnega voza naj bo hitro in podvijanje preje na spodnjem delu cevke (Pc – na vretenu) čim krajše, da previjalka pri osnovi ali tkalka pri votku ne izgublja časa z iskanjem in odvijanjem konca preje. Pri snemanju kopsov je treba posebno pa-

Slika 6: PRAVILNO! Enotnost nastavitve cevke

Slika 7: NEPRAVILNO! Nepravilna nastavitve cevke

na vretenu običajno cevka ne pride do najnižje točke na vretenu in se zaradi tega tvorijo tako imenovani »repi«. Ta preja se ne da nadalje uporabljati in je brez vrednosti. (Glej sliko 2 in 3!)

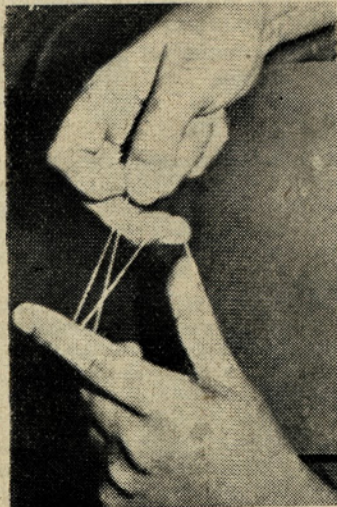
5. Kako naj postopamo s cevkami!

Vsako cevko je treba prijeti tako, da se zgornji del ne pretrga ali potlači. Prav posebno je na to paziti pri mehkih papirnatih cevkah, ker poškodovanje cevke čestokrat povzroča večjo količino pretrgov predene preje, kateri po nepotrebnem obremenjujemo predico.

Zato ne smemo cevko nikdar pritiskati s kazalcem od zgoraj navzdol, temveč naj bodo vedno vsi prsti ob cevki. Poleg tega pa se takoj vidi, če cevka stoji ob zgornjem robu vretena. (Glej sliko 4 in 5!)

6. Enotnost nastavitve cevke

Vse cevke na vretenih morajo imeti enotno višino nastavitve. Samo pogled čez vrsto vreten zadostuje, da ugotovimo pravilnost ali nepravilnost ležečih cevke. Nad vrsto štrleče cevke povzročajo

Slika 8: Začetek zanke

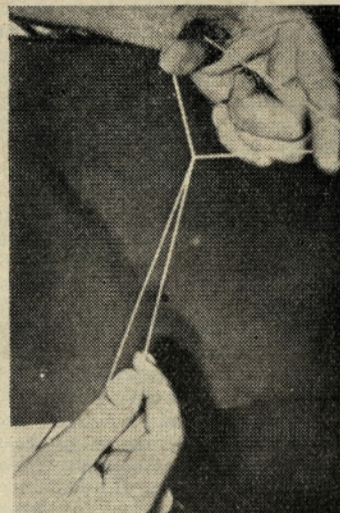
okvaro kopsa in pa nedopustno ustvarjanje odpadkov.

Vse nad vrsto vreten štrleče cevke moramo obvezno izravnati na enako višino! (Glej sliko 6 in 7!)

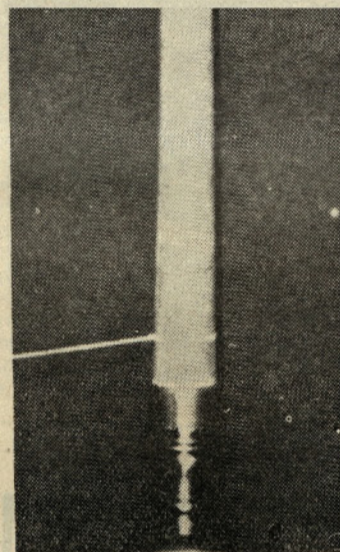
7. Zapredenje – prisukovanje pretrganih niti

Posamezne, med snemanjem pretrgane niti na prstančnem stroju, se morajo zopet takoj zapresti – prisukati – privezati (različni izrazi). Pri tem moramo biti pozorni na sledeče posebnosti:

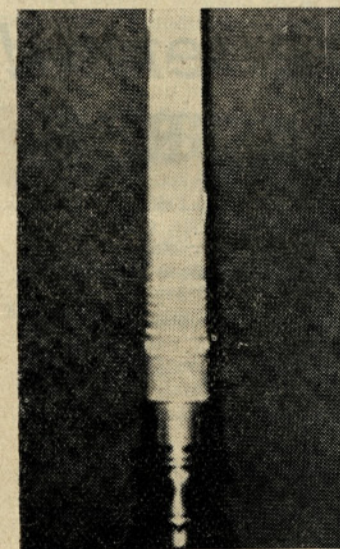
a) Kops preje z enako številko (kot se prede na stroju) in iste vrste mešanice (rumena, zelena, rdeča, plava, bela ali črna meša-

Slika 9: Zanka je končno nastavljena in se jo drži s podporo palca in kazalca

Slika 10: PRAVILNO! Zanka je močno zategnjena na cevko

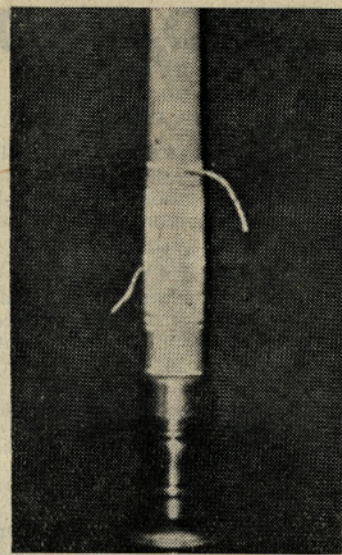

Slika 11: PRAVILNO! Kratek konec preje je treba zapresti (naviti na cevko)

nica) je treba držati tako, da lahko napravimo z začetnim koncem preje s pomočjo palca, kazalca in sredinca. (Glej sliko 8 in 9!)

b) Ko je zanka močno navlečena koli cevke, spustimo kratek konec niti iz roke na cevko. Če moramo eno nit večkrat zapresti, moramo vsakokrat odstraniti prejšnjo zapredeno zanko iz cevke.

Če se preja za zapredenje »brez zanke« na kakršenkoli način vrže okoli cevke, se pojavljajo v nadaljnji predelavi – t. j. pri pre-

Slika 12: NEPRAVILNO! Zapredenje brez zanke. Ostanek konca neuporabne preje

vijanju v tkalnici – težave, ker štrleči konci preje ovirajo normalno odvijanje. (Glej sliko 10, 11 in 12!)

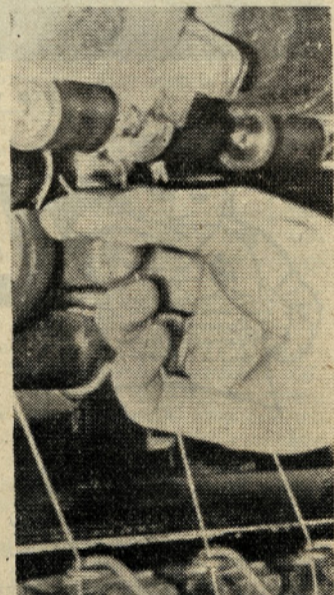
Konec preje, katerega zapredemo z roko na cevko, ne sme prestopiti višine plasti, katero napravi prstančni voz s svojim stalnim gibanjem.

c) Ko imamo zadostno dolžino niti – od vretena do raztezala – tedaj prejo pomožnega kopsa odtrgamo. Nato je treba konec niti, prihajajoče od vretena – s palcem in kazalcem držati čvrsto, kolikor je mogoče kratko in prisukati (privezati) v iz raztezala prihajajoči raztegnjen vlakninski material flajerskega stenja (predpreja). (Glej sliko 13, 14 in 15!)

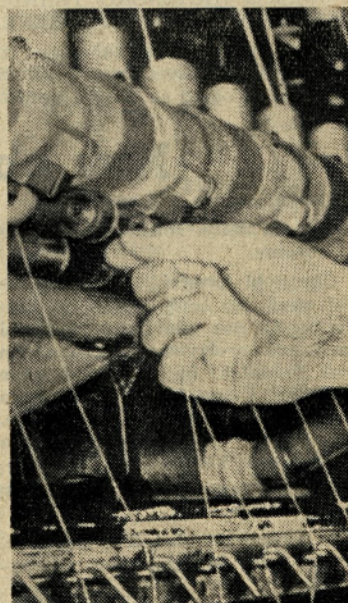
8. Če so se vretenski trakovi pri snemanju premaknili, jih bo treba zopet namestiti na jermenico vretena.

9. Važno je, da uporabljamo vedno isto barvo cevke za določeno prejo. S tem preprečimo pomeša-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Slika 13 in 14: PRAVILNO! Prisukovanje se pravilno izvrši lahko na spodnjem rebričastem valju ali pa na zgornjem gumi-valjčku

RED V OBRATU II

pojasnjuje

ZAMERA GOR ALI DOL, KAR JE RES JE RES!

Šel sem skozi oddelke obrata II. Pričakoval sem, da so takšni kot v obratu I, pa sem bil zato zelo prijetno presenečen.

Že predilnica je mnogo bolj čista in urejena kot v obratu I. Tam nikjer ne vidiš razmetanih košar, niti raznih cevki in špulj, niti cezarjev na strojih. Povsod vladata red in čistoča in človek ima vtis kot da bi bil v nekem prijetnem stanovanju, kjer skrbona gospodinja gleda, da je vse lepo in čisto.

Nato sem šel v tkalnico. Tam so res veliko bolj na tesnem (morda še bolj kot v obratu I) pa vendar tudi v tem oddelku vlada čistoča in tudi red. Nikjer ne vidiš zaprašenih strojev, nikjer pohojenih cevki in nitk, nikjer raznega papirja, ostankov hrane in podobno, kar vse lahko vidiš v tkalnici obrata I, pa naj gre za staro zgradbo ali pa za novo, kjer je avtomatska tkalnica.

Enako je v prostorih plemenitilnice II. Tudi tam je vse vzorno in prijetno, čeprav so prostori slabši in manjši kot v obratu I. V obratu I bi pohvalil le skladišče gotovega blaga, adjustirni oddelek in del gravure.

Pri teh ugotovitvah se človek

najbolj vpraša: KAKO JE VEDNAR MOGOČE, DA OBSTOJAJO TAKE RAZLIKE, OB ENAKIH POGOJIH DELA, PROSTOROV ITD? Nobeden se ne more izgovarjati, da so pogoji v enem obratu slabši kot v drugem. Krivda je torej pri ljudeh samih, ker nekateri znajo organizirati delo in nego strojev pravilno (ali recimo boljše) drugi pač tega ne znajo ali pa ne zmorejo. Ne bo zato napačno, če bi si odgovorni obrata I v obratu II ogledali in proučili njihov način vzdrževanja oddelkov pa bi potem istega uporabili tudi v svojih oddelkih. Da tudi rekonstrukcija ne more biti vedno zadosten razlog za tako stanje je dejstvo, saj so v obratu I v takem stanju tudi oddelki, ki so v novih prostorih, kjer ni niti duha o kakšni rekonstrukciji.

O okolici enega in drugega obrata pa sploh ne bi govoril, ker bi potem moral obrat II sploh samo hvaliti, obrat I pa zmerjati, zmerjati in zopet — zmerjati!

Zaradi tega, ker smo postali veliko podjetje, pa je nujno potrebno, da začnemo misliti tudi v obratu I na vsestransko ureditev notranjih prostorov, ker bomo dobivali čedalje več raznih obiskov, katerih pa le ne moremo vedno voditi samo v obrat II.

PG

EKONOMSKO IZOBRAŽEVANJE

Proces demokratizacije pri upravljanju podjetij je pognal tako široke in močne korone, da danes že lahko z vso gotovostjo rečemo, da zgodovinski ukrep našega državnega vodstva pred 10 leti, ko so bila podjetja predana v upravljanje delovnim kolektivom, ni bil noben »zanimiv eksperiment«, kot so ga imenovali mnogi gospodarstveniki in politiki v inozemstvu, marveč je bil to ukrep, ki ga je kasnejši razvoj pokazal kot pravega. Načelo, naj bo vsak delavec ne le proizvajalec — marveč tudi upravljaec v v svojem podjetju, ni več geslo, marveč postaja vedno bolj živa stvarnost. Z izvolitvijo obratnih delavskih svetov v prvi polovici letošnjega leta je bil storjen velik korak v tej smeri. S formiranjem manjših ekonomskih enot se problemi in naloge upravljanja približajo delovnemu človeku. Danes je v organizaciji družbenega samoupravljanja vključeno že sorazmerno veliko število članov delovnega kolektiva. Mnogi od njih zelo aktivno in uspešno sodelujejo pri delu teh organov. Nekateri pa ostajajo pasivni — često iz bojazni, da se ne bodo znali pravilno izražati, včasih pa morda nekateri kakega posameznega vprašanja tudi res ne razumejo. Strokovnjaki podjetja, ki pripravljajo posamezna poročila, skušajo vsako posamezno zadevo opisati in prikazati na preprost in razumljiv način — vendar pa ima tudi to stremljenje določene meje. Obravnavanje gospodarskih problemov se ne more vršiti v tako enostavni in preprosti obliki kot na primer podajanje športnih poročil. Tudi je neizogibno, da se pri tem uporabljajo gotovi strokovni izrazi, ki so včasih tudi tujega izvora in katerih ne moremo nadomestiti s preprostimi besedami. Te strokovne izraze moramo seveda poznati, če hočemo razumeti posamezna poročila oziroma probleme, ki se nakazujejo. Da bi mogli člani organov delavskega samoupravljanja pa tudi vsi ostali člani delovnega kolektiva, ki bodo v naslednjih letih sodelovali pri delu teh organov, uspešno vršiti svoje funkcije, zasledovati dejavnost, uspehe in probleme podjetja ter razumeti in pravilno tolmačiti sprejete sklepe, bomo v našem listu objavljali razlago posameznih strokovnih izrazov in pojmov z ekonomskega področja. Marsikdo od tistih, ki bodo to razlago pazljivo zasledovali, bo lahko ugotovil, da pravzaprav ni tako težko razpravljati o teh vprašanjih in pa, da so ta vprašanja zelo zanimiva. Pri razlaganju teh pojmov se ne bomo držali abecednega reda, ker bi bilo to dolgočasno, marveč bomo v vsaki številki lista obdelali nekaj vprašanj, ki se bodo nanašala na program takratnih sej upravnega odbora oziroma delavskega sveta, ali pa na vsebino dotične številke našega glasila. Kdor bi želel kakršnokoli dodatno pojasnilo, naj se obrne na uredništvo lista, ki bo njegovi želji ustreglo.

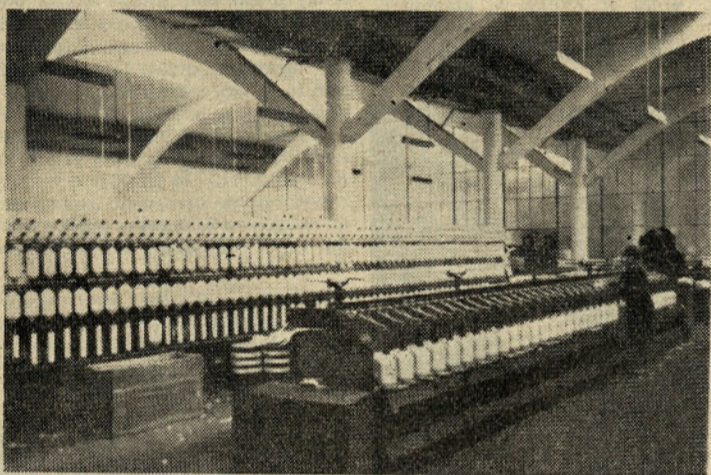
INVESTICIJE — OSNOVNA SREDSTVA — AMORTIZACIJA

Za poslovanje vsakega podjetja, zlasti še industrijskega, so nujno potrebna določena osnovna sredstva. Med osnovna sredstva spadajo predvsem gradbeni objekti gospodarskega pomena ter stroji in ostala oprema. To-

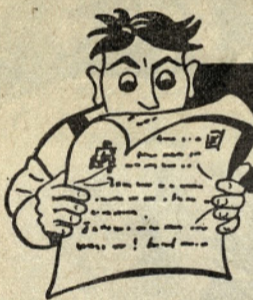
rej bi spadali pod osnovna sredstva: vse obratne in upravne stavke, industrijski tir, stroji po obratih, pisalni in računski stroji, tovorni in osebni avtomobili itd. — Razen osnovnih sredstev mora imeti podjetje tudi obratna sredstva. Med obratna sredstva pa spadajo: surovine in ostali material za proizvodnjo, nedovršeni proizvodi, polizdelki, končni izdelki, razen tega pa tudi manjše orodje in drobní inventar ter denarna sredstva, ki so namenjena za nabavljanje obratnih sredstev. Tako bi med obratna sredstva spadali na primer: bombaž, stanična vlakna, škrob, barvila in kemikalije za plemenitilnico, premog za kotlarno, pa tudi preja v vseh fazah dela, enako tkanine od surovega blaga do potiskanih, apretiranih in adjustiranih kosov za prodajo. Že na prvi pogled lahko vidimo razliko v namenu oz. usodi posameznega predmeta iz obratnih ali pa iz osnovnih sredstev. Bala bombaža se na določen dan v predilnici v celoti porabi za izdelovanje preje. Preja gre najprej v tkalnico, kjer se porabi za tkanje, tkanina pa se v plemenitilnici potiska in apretira. Torej gre v določeno količino gotovega blaga nekaj bombaža, škroba, barvil — vse to pa mora biti v celoti vračunano v ceno končnega izdelka. Nasprotno pa se stroj na primer v predilnici ne iztroši pri eni bali bombaža. Nasprotno, stroj predela stotine bal oziroma v tkalnici in plemenitilnici tisoče in tisoče metrov blaga. Vendar pa stroj ni vedno enako vreden. Stroj postopno izgublja svojo vrednost, ker se v teku proizvodnje obrablja oziroma troši. Tudi stroj ima določeno življenjsko dobo in ko ta mine, je stroj praktično vreden le še kot staro železo. Zato se osnovna sredstva amortizirajo. Knjigovodsko se njihova vrednost vsako leto odpiše za določen odstotek. Skupna vsota teh odpisov pa se vračuna v ceno gotovih izdelkov, ki jih podjetje prodaja. Tako se na eni strani vrednost strojev zmanjšuje, na drugi strani pa se nabira gotov denar v amortizacijski sklad, iz katerega se potem nabavljajo novi stroji oziroma obstoječi rekonstruirajo. Zato tudi ločimo dva dela amortizacijskega sklada: del za vzdrževanje in del za nadomestitev.

Podjetje torej mora od časa do časa nabavljati nove stroje. Če hoče obdržati svojo proizvodnjo, mora nadomestiti stroje, ki so iztrošeni. Če pa hoče napredovati — mora strojni park povečati in modernizirati — to je izločiti zastarele stroje, čeprav so še sposobni za obratovanje, mesto njih pa nabavljati nove, moderne stroje, ki imajo večjo zmogljivost.

Investicije imenujemo izdatke oziroma vlaganja za osnovna sredstva. Investicije so možne ali iz lastnih sredstev — če ima podjetje potrebne prihranke na svojih skladih ali pa iz posojil ali kreditov. Te kredite je treba seveda vračati in to z letnimi odplačili, ki jih imenujemo anuitete. Gospodarska investicija je ali investicija za zameno, če nadomeščamo že do sedaj obstoječa, a iztrošena osnovna sredstva, ali pa nova investicija, če strojni park povečujemo. Poleg gospodarskih investicij so še negospodarske investicije, ki so namenjene za izgradnjo raznih objektov družbenega standarda: ceste, šole, bolnišnice, gledališča itd.

flajerji v predilnici II

ZANIMIVO

Preberite!

Obisk iz SSSR

V začetku meseca avgusta je obiskala naš obrat I skupina delavk in delavcev iz Sovjetske zveze. Ta skupina je prišla v Jugoslavijo na podlagi sporazuma med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo o izmenjavi nekaj skupin delavcev, ki bi si ogledali določene znamenitosti in način življenja delovnih ljudi v eni ali drugi državi.

V obratu I so goste sprejeli predstavniki družbeno političnih organizacij. Gostje so si ogledali osnovne obrate, nakar je bil v sejni sobi še krajši razgovor o življenju in delu v podjetju. Delavke in delavci iz Sovjetske zveze so se predvsem zanimali za probleme s področja HIGIENSKO TEHNIČNE ZAŠČITE DELA, SKRBI ZA OTROKE IN ZAPOSLENE ŽENE.

Na kraju so se pohvalno izrazili o organizaciji tega obrata, napisali lepo posvetilo v spominsko knjigo, se prijateljsko poslovili in odšli na ogled še drugih podjetij.

Nov obrat: KONFEKCIJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

neje tudi delno žensko konfekcijo in pižame.

Obrat bi predvidoma zaposljal okoli 100 ljudi ter bi bil razdeljen na dva oddelka oziroma bi imel dva proizvodna trakova. En trak (oddelek) bi bil za robljenje izdelkov, kateri bi potem šli tako dokončno adjustirani v prodajo, drugi trak pa bi izdeloval vso predvideno konfekcijo.

ZA IZVEDBO TE ZADEVE JE POTREBNO:

1. Adaptirati obstoječe prostore, kateri so v dovoljni meri na razpolago;

2. Postaviti dva proizvodna trakova.

3. Dokupiti najnujnejše manjkajoče stroje (tračni ali krojni nož, stroj za šivanje gumbe, stroj za šivanje gumbov in podobno).

4. Pričeti s priučevanjem delovne sile, ki je delno že na razpolago.

Pri tem pa je treba misliti še na to, da ta obrat ne bo visokomehanizirana konfekcija. Istočasno se moramo zavedati, da bo tudi ta obrat postavljen na rentabilni račun, kot so postavljeni ostali proizvodni obrati.

Kljub novosti, katero uvajamo, obrata konfekcije ne bomo smeli

zapostavljati oziroma ga obravnavati kot nujno obremenitev, saj bo njegova ustvarjena vrednost bruto produkta večja, kot pri marsikaterem podjetju občine Kranj.

Jasno je, da se bodo pojavili določeni proizvodno-tehnološki problemi, predvsem pa kadrovski problemi, vendar pa bo možno tudi te, ob vsestranski uvidevnosti, uspešno in hitro rešiti.

Obrat KONFEKCIJA bi moral steči nekako sredi oktobra in bi se potem postopoma organizacijsko učvrstil do kraja leta.

Tone Čare

V predilnici II. Velika čistoča in red ter svetli in zračni prostori

HUDA PREIZKUŠNJA

**NAPREJ
V BORBO...**
PRED 20 LETI...

ILEGALCI PROTI SOVRAŽNIKU

Ko so Nemci vdrli v našo deželo, je bila pod vodstvom KP osnovana OF. Ustanovljeni so bili pokrajinski in terenski odbori OF. Njih glavna naloga je bila, zbirati denar, obleko, orožje in sanitetni material za partizane. Enako važni so bili tudi politični funkcionarji, kateri so skrbeli za politično propagando proti okupatorju. V ta namen so bile na skrbno skritih krajih ilegalne tiskarne, kjer so tiskali razne časopise, ponarejene legitimacije itd.

Prvega aktivista Kocijana Kme-

tiča iz Stražišča sem spoznal že junija 1941. leta. To je bil prvoborec za delavske pravice in član KP od 1934. leta.

Ko so Nemci napadli ZSSR, so tudi na Gorenjskem začeli preganjati komuniste, pa se je moral umakniti tudi Kmetič. Začasno zatočišče je dobil na našem domu, po 14 dneh pa se je poslovil od svoje žene in hčerke in odšel v partizane, kjer je kmalu nato padel.

Tudi v gravuri so bile nabiralne akcije po aktivistih OF. Prvi pobudnik je bil Laknar Jože. Kmalu

je pritegnil še več sodelavcev. Tako so sodelovali: Jan Marjan iz rajonskega odbora Primskovo, Bajželj Pavel iz rajonskega odbora har Ludvik in drugi. Delo OF je zaživelo. Trosili so letake, zbirali denar in širili politično propagando itd.

Dobro se še spominjam, da mi je dal Bajželj, ki je sedaj v službi OLO Kranj nalogo, naj raztrosim letake okoli osnovne šole in današnjega doma Svobode. V šoli so bili takrat nastanjeni nemški vojaki. Od doma sem šel v službo zgodaj zjutraj. Bila je še tema. Ko pridem do doma današnje Svobode, pričnem natikati letake na bodočo žico v smeri proti osnovni šoli, kjer je stala stražarnica, v njej pa stražar. Srce mi je zastalo od presenečenja. Hitro sem stlačil ostale letake v žep in šel mirno naprej mimo stražarja. Ko sem se malo oddaljil od njega, sem se pognal v tek. Mislil sem si: »Zdaj, zdaj bo zapazil letake in začel streljati za menoj. Oddahnil sem se šele v tovarni. To sem povedal tov. Savlju, ki me je opozoril, da naj bom drugič bolj previden.

Ob neki drugi priliki se je oglašil pri meni moj prijatelj Bajželj Tone iz Stražišča in me prosil, naj grem z njim, ker mora na železniški postaji oddati puško in municijo aktivistu Jakelj Dragotu iz Medvode. »Ce greva oba na postajo, ne bo sumljivo«, mi je dejal. Puško sva razdrla, jo zavila v ovčjo kožo, in še v papir, da je vse skupaj izgledalo, kot da prenašava paket. Ko sva prišla na postajo, je bilo tam že mnogo ljudi, ki so čakali na vlak iz Gorenjske. Med njimi so hodile nemške patrulje. Malo tesno nama je bilo pri srcu. (dalje prihodnjič)

Klofuta, ki mu jo je primazal belogardist, ga je zaskrbelo in v glavi mu je zašumelo. Zamajal se je kot se zamaje drevesce, če ga ošinemo s palico, toda že naslednji trenutek je spet trdno stal na mostičku pred podom. Čeprav zaskrbljeno, je vendar srepo pogledal tistega, ki ga je udaril, trdno odločen, da ne pove ničesar.

Ujete partizanke zraven sebe ni upal pogledati. Dobro jo je poznal, saj skoraj ni bilo večera, da se ne bi oglasila pri njih, se pogovarjala z njimi kakor tudi z drugimi domačimi, zlasti z očetom, ki je bil odbornik OF. Oba starejša brata pa sta bila partizana nekje v Kokrškem odredu in se že precej dolgo nista oglasila.

Vsa družina je bila poznana kot zavedna slovenska družina, ki je od vsega začetka s simpatijami spremljala začetek boja proti okupatorju in se kmalu tudi aktivno vključila v ta boj, med njimi tudi Ivan. Čeprav še ni dopolnil 14 let, že na lastni koži čuti surovost okupatorjevih hlapcev – narodnih izdajalcev...

Kot že toliko večerov, je partizanka Olga tudi ta večer prišla v hišo. Tudi z Ivanom je spregovorila nekaj besed. Ni se dolgo zadrževala in je kmalu odšla. Domači, utrujeni od splošnega dela, še posebno pa, ker so imeli vse pripravljeno za mlačev, s katero naj bi zgodaj začeli, so hitro poлегli. Toda kmalu jih je vrglo iz sna močno streljanje in vpitje, oddaljeno od hiše komaj nekaj sto metrov. Vendar je streljanje kmalu zopet ponehalo.

Kaj se je zgodilo? Zla slutnja jih je spreletela, vendar nihče ni vstal. Še dolgo so prisluškovali, nobeden pa ni mogel več zaspati. Zunaj pa je bilo vse tiho in tako jih je, pozno ponoči, le premagal spanec.

Komaj se je zdanilo, je oče vstal in potihoma odšel iz hiše, da ne bi z ropotom prebudil drugih. Njemu je še posebno vrtalo po glavi. Kaj je bilo tisto streljanje? Šel je okrog hiše in gospodarskega poslopja na vrt. Sosedje so še spali. Zdaj se mu zazdi, da ga je nekdo poklical. Ozrl se je. Ne, zmotil se je. Toda? Ali ni spet, zdaj že razločno slišal – Andrej. Obrne se. »Pridi sem!« Zdaj je tudi že vedel kdo ga kliče. Bil je sosed Peter, partizan na tamkajšnjem terehnu. Glavo je pomolil iz male betonske jame, ki so jo napravili na vrtu kakih 20 metrov od hiše že pred 10 leti in je služila za shranjevanje poljskih pridelkov – pese in korenja. Sedaj, sredi poletja, pa je bila prazna. Sem se je zatekel Peter, hudo ranjen v nogo, za seboj pa je prav do jame pustil dobro vidno sled: ometeno roso in kri.

Ceprav hudo zaskrbljen, oče ni zgubil razsodnosti. Vedel je, da ga sedaj pri belem dnevu ne more spraviti v gozd. Hitro je položil čez luknjo lesen pokrov in ga dobro zamaskiral, potem pa je po krvavi sledi začel voziti naložene vozove z žitom. Trenutno razen njega nihče ni vedel, kaj se je zgodilo to noč. Medtem so tudi drugi že vstali in zaspanih oči drug za drugim prihajali k podu, kjer bi vsak čas morali začeti z mlačvo. Na skrivaj je malo kasneje povedal še mami, kaj se je

zgodilo. »Če vedo, da je nek partizan ranjen, bodo gotovo iskali, kam se je zavlekel. Toda mi ne vemo nič.« Obrnil se je in odšel, da bi pognal mlatilnico. A še ni dobro pričel z delom, ko se pojavijo prvi belogardisti.

»Tu se še vidi kri,« pravi eden od njih in vsi se sklonijo tja, kamor kaže eden od belogardistov s prstom. Res je bila krvava sled čez cesto in do hiše, potem pa se je zaradi previdnosti očeta izgubila. Zdaj je bil na vrsti oče. Silili so vanj, naj pove, kje ima skritega ranjenega bandita. Toda ne zlepa ne zgrda ni šlo. »Nič ne vem,« to je gonil kar naprej. Tudi udarci niso pomagali. Medtem je mama izkoristila zmedo, vzela grablje in odšla zdoma.

Kaj se godi z očetom v hiši, mladi Ivan ni vedel.

Klofuta, ki mu jo je primazal belogardist, ga je za trenutek spet zdramila iz neke zamišljenosti. Kdo ve, kaj je Ivan ta čas mislil? Vse njegovo telo, čeprav slabotno, je dokazovalo trdno odločnost, ko je na že tolikokrat ponovljeno vprašanje, če je ta partizanka bila sinoči pri njih, odgovoril: »Ni bila!« Vsakemu takemu odgovoru je sledil nov udarec in Ivan je bil v obraz že rdeč kot kuhan rak, toda solze ni bilo v očeh. Spet je sledilo isto vprašanje in predno je utegnil Ivan reči tisti »NE«, se je oglasila ujeta partizanka Olga: Ivan, kar reci, da sem bila, saj to že vedo.« Ivan jo je ošinil s pogledom; zdaj prvič med zaslišanjem. Kaj je ta pogled izražal, najbrž ve samo ona. Odločno kot prej pa je rekel: »Tudi če si bila pri nas, jaz te nisem videl!« Sledil je še en udarec in poduk belogardista: »Smrkavec, pazi se drugič! Trmašt si pa ko bik.« Ivan pa je bil s tako oceno kar zadovoljen.

Se so brskali po hiši in okrog nje. Iskali so ranjenega partizana Petra. Enkrat so bili komaj meter od pokrova pa ga niso našli. Nato so odšli. Peter je bil rešen! Gotovo se Peter – invalid NOB – tega še danes dobro spominja.

Alžirci pri nas

Kmalu za predstavniki Sovjetske zveze je prišla na obisk tudi skupina sindikalnih delavcev iz Alžira. Tudi te so sprejeli predstavniki sindikalne organizacije. Pokazali so jim proizvodne obrate v obratu II, nakar so imeli še razgovor o delu sindikalne organizacije v podjetju in o samoupravnih organih. Zanimala jih je tudi zgodovina podjetja. Predstavniki Alžira so pohvalili delo naših organov in organizacij ter tudi ureditev proizvodnega procesa v obratu II. Dejali so, da smo lahko srečni, ko si v miru in svobodni lahko urejamo svoje življenje, medtem ko se mora njihov narod že 7 let boriti za osamosvojitve izpod kolonializma Francije. Povedali so nam še, da so naši borci za vzor njihovim. Prepričani so, da bodo tudi oni dosegli svoj cilj, čeprav z žrtvijo mnogih življenj njihovih sinov in hčera. Dejali so, da je tudi njihov narod prepričan o zmagi proletariata in socializma.

Prijetno presenečenje je gostom pripravila mladinska organizacija podjetja. Med razgovori sta jim namreč predstavnika mladine izročila šopke cvetja in spominska darila. Vodja Alžircev se jima je v imenu tovarišev in v imenu vse alžirske mladine zahvalil za lep sprejem ter izročil lepe pozdrave mladini podjetja z željo, naj bi dosegli še mnogo uspehov v svobodnem življenju in z upanjem, da bo lahko nekoč srečna tudi alžirska mladina.

Po kosilu so si gostje ogledali še veličasten spomenik revolucije. Naši predstavniki so jim povedali, da predstavlja tri velika obdobja, in sicer VSTAJO, STAVKO in REVOLUCIJO.

Ob slovesu so še enkrat izročili tople pozdrave vsem delavcem podjetja. Naši predstavniki pa so jim zaželeli, da bi čimprej dosegli svoj cilj – SVOBODO SVOJEGA NARODA IN DOMOVINE.

Tomat V.

predstavniki Alžira v našem podjetju

Ceylonski študent pri nas na obisku

Pred kratkim je bil na obisku v našem podjetju ceylonski študent tov. SAVATH Nawana v spremstvu dveh sodelavk iz Zavoda za družbeno upravljanje v Ljubljani in enega člana Okrajnega sindikalnega sveta Kranj.

Razgovor z njim in našimi predstavniki samoupravnih organov ter družbenih organizacij je potekal v prijetnem razpoloženju. – Tovariš Savath Nawana se je zanimal za delo samoupravnih organov, za delo sindikalne organizacije in tovarniškega komiteja ZK, za njihovo organizacijo in povezavo med seboj ter samoupravnimi organi. Zanimal se je tudi za probleme zaposlenih žena kot na primer za nočno delo žena, skrb za noseče žene, otroška zavetišča itd. Prav tako tudi za skrb delavcev na sploh, kot prehrana delavcev, prevozi, stanovanja, osebni dohodki, zaposlovanje in podobno.

Po končanem razgovoru si je ogledal še menzi v obeh obratih in proizvodni proces v obratu II.

KOLIKO LJUDI JE ZAPOSLENIH V ZDRUŽENEM PODJETJU?

Stanje zaposlenih na dan 25. avgusta 1961 je bilo naslednje:

Ekonomska enota	Število del.	Število usl.	Skupaj	Od tega žena	Vajenci
Predilnica I.	303	6	309	255	—
Predilnica II.	250	7	257	198	1
Tkalnica I.	1011	16	1027	803	15
Tkalnica II.	683	9	692	559	11
Plemenitilnica I	402	15	417	148	11
Plemenitilnica II.	164	8	172	106	3
Splošni obrat I.	162	7	169	6	17
Splošni obrat II	104	3	107	8	5
Splošna uprava I.	56	93	149	86	—
Splošna uprava II.	28	54	82	37	1
Skupaj	3163	218	3381	2206	64

KOLIKO LJUDI BO ZAPOSLENIH V UPRAVI PODJETJA PO ZDRUŽITVI VSEH SEKTORJEV

Po novi organizacijski shemi uprave podjetja, ki je bila že sprejeta od strani CDS dne 28. avgusta 1961, bo imela ekonomska enota »splošna uprava« po dokončni združitvi vseh sektorjev naslednje število zaposlenih:

Sektor	Število delavcev	Število uslužbencev	Skupaj
Glavni direktor	1	—	1
Sekretariat	6	5	11
Kadrovsko soc. sektor	20	15	35
Sektor priprav. in org.	14	1	15
Tehnični sektor	13	3	16
Komercialni sektor	26	77	103
Finančni sektor	48	—	48
Skupaj	128	101	229

Pravilna ureditev in svetloba zdrave oči in zadovoljstvo!

Ko opremljamo novo stanovanje ali pa spreminjamo izgled prostorov z novimi deli pohištva, vse premalo mislimo na to, da ni najvažnejši zunanji videz, temveč, kako se bomo v predvidenem okolju počutili v prihodnje. Če bi gospodinje mislile tudi na to, potem bi dostikrat ne kupile sicer lepih reči, ki pa se pozneje izkažejo kot nepotrebne ali celo škodljive.

Na primer: Imate novo stanovanje in hočete opremiti dnevno sobo! Sedaj se začne letanje od ene trgovine do druge, izbiranje in na kraju ste, recimo, kupili: knjižno omaro s policami, kavč, dva ali tri fotelje, čajno mizico, stojalo za rože, stoječo svetilko, lep velik perzijanec (tepih) in morda še kako stensko lučko. Vse to je seveda lepo, najmodernejše in že si predstavljate, kako vam bodo vse to prijateljice zavidale, pri tem pa ne pomislite, da bo tisto zavidanje in občudovanje kaj kratkotrajno, prav tako pa morda tudi vaše veselje in zadovoljstvo. Mar ne boste žalostne, če boste pozneje ugotovile, da pohištvo ne odgovarja zahtevam niti vašim razmeram? Zato, vidite, vedno dobro premislite, preden kaj kupite, saj voda ne gori in pohištva je tudi dovolj na izbiro.

Predno se torej odločite za nakup, je važno da naredite naslednje:

reč vseeno, kakšna je osvetlitev, čeprav ljudje vse premalo posvečamo pozornost prav temu vprašanju. Če bi namreč vedeli, kako zelo si lahko pokvarite oči pri neodgovarjajoči svetlobi, potem bi morda temu problemu posvečali več pažnje. Danes vam bomo zato tudi o tem nekaj napisali in vam svetujemo, da vzamete predloge zelo resno in da se začnete po njih takoj ravnati, saj bo le vam v korist!

Kaj vse je važno in potrebno!

Važno je, da določimo mesta za luči po razmestitvi pohištva, ne pa, da nameščamo pohištvo po lučeh.

Naša sodobna stanovanja namreč niso namenjena samo enemu, temveč imamo dostikrat v enem prostoru poleg običajnega kota še jedilni prostor, včasih še delovni prostor. Vsak od teh prostorov bi moral pravzaprav imeti svojo razsvetljavo. Tako nastanejo namreč potem potrebni svetlobni pasovi, ki dajejo sobi šele pravi poudarek. Predvsem izgledajo majhni prostori zaradi svetlobnih pasov večji.

Kako močna mora biti žarnica (v watih) vam tudi objavljamo v tabeli, iz katere boste lahko povzeli odgovarjajočo jakost tudi za vaše prostore. Zapomniti pa si morate, da ni odvisna jakost svet-

lobo predvidenih zahtev in si tako naredite zaželeno vzdušje. Seveda pa ne smete narediti nobenih sprememb tam, kjer naj ima svetloba svoj določen namen in je tam torej zaradi določenega delovnega mesta in podobno. Tam je zahteva po nekem vzdušju nepravilna in je važno le, da svetloba ustreza delovnemu mestu! Za vse luči velja, naj bi metale svetlobo tako, da ne bi slepila.

Najtežje je v spalnici oziroma s svetlobo ob postelji. Tu je torej treba paziti, da imate svetlobo ob postelji, in sicer ne nizkih lučk na nočnih omaricah, ker so vedno prenizke in dajejo premalo potrebne svetlobe za tistega, ki v postelji rad bere! Najboljše bi seveda bilo, če bi pritrdili na steno luč, ki ima mehanizem za sem in tja ter za gor in dol pomikanje žarnice, kar omogoča svetlobo iz pravilne lege. Prav tako je seveda možno dobiti tudi stoječo lučko, ki jo je možno spremeniti v visoko ali nizko.

Sedaj pa si oglejte še razporednico:

1. Po delovanju in vrsti luči: Ta tabela je določena od zdravnikov in je posebno važno na njej, da se držimo povprečnih vrednosti oddaljenosti od osvetljenega objekta. V drugi vrsti so nato jakosti žarnic v watih, zgoraj pa različne vrste luči. (Glej sliko 1) Potrebna jakost svetlobe je odvisna od starosti, in sicer je v mladosti manjša kot pri starih ljudeh. 10-letni otrok potrebuje za branje in pisanje 30 odstotkov svetlobe, ki jo potrebuje 40-letnik za enaka opravila. 60-letnik zopet potrebuje petkrat več svetlobe kot 40-letnik. V razporednici smo 40 let stare vzeli kot 100 odstotne. Na te se potem nanašajo ostali odstotki.

vrsta dela	oddaljenost	žarnica	žarnica	žarnica	žarnica
čitanje, pisanje	0,50m	60W	40W	75W	20W
	1,0m	150W	75W	150W	40W
čitanje, ročno delo	0,5m	100W	75W		40W
	1,0m	2x150W	150W		65W

Diagram prikazuje: oddaljenost in vrsto luči, ob straneh pa vrsto dela in kakšna je poraba svetlobe

1. Točno izmerite velikost sobe ali sob, da boste lahko kupili odgovarjajoče velikosti pohištva oziroma ostale opreme.

2. Naredite si načrt, kako naj bi opremljena soba izgledala in kakšne dele potrebujete.

3. Premislite, kakšne barve naj bo pohištvo in kakšne kvalitete, da bo odgovarjalo pogojem, kakršnim bo pozneje izpostavljeno. (Če imate majhne otroke, potem seveda ne boste kupile perzijanca!)

4. Če imate dovolj denarja, kupite predvsem tisto, kar nujno potrebujete, ne pa tisto, kar je najlepše oziroma je občudovanja vredno.

5. Sele. ko ste vse to lepo pripravili, šele takrat se odpravite v prodajalno in kupite predmete oziroma izdelke.

Če boste poslušali naše nasvete, boste pozneje v lastnem stanovanju lahko živeli udobno in zadovoljno, poleg vsega pa bo vaše stanovanje tudi lepo in prijetno.

Ko že govorimo o stanovanjih, je važno, da vas opozorimo predvsem na to, kako pomembna je pravilna razsvetljava v prostorih, v katerih delate in preživljate velik del svojega življenja. Ni nam-

lobe samo od watov, temveč tudi od oblike luči, od kakovosti (lustra, če je kovinski, prozoren, mat in podobno!). Važno je pri tem, da je v prostoru čim manj temnih pasov, kar dosežemo s prozornimi lustri.

Učinek svetlobe zavisi tudi od barve zaves, preprog itd., in sicer v zelo veliki meri. Vsi našeti predmeti pridejo sicer pri pravi svetlobi šele pravilno do izraza, kot rečeno, pa zelo vplivajo na pravilno svetlobo in njen učinek. Zanesljivo ste že opazili, da vzamejo (absorbirajo) temne barve več svetlobe kot svetle! Pri tem nastanejo znatne izgube svetlobe, in sicer: izguba na svetlobi pri svetlorumeni barvi stene je 45 odstotkov, pri svetlorjavi barvi že 70 odstotkov, pri cinober rdeči 80 odstotkov in pri določenih tonih zelene že 90 odstotkov, pri ultramarin pa celo 93 odstotkov. Če imate torej zelene in temne tone stene, pohištva in podobno, boste pač morali vzeti žarnice z večjo svetlobno jakostjo.

Praksa sicer kaže, da ne dobite pravega vzdušja, če osvetlite prostore čisto po tehničnih ugotovitvah, zato je pač razumljivo, da včasih lahko malo odstopite od

(vzeto iz TT)

Nekatere ženske trdijo, da je lak kriv, ker se jim lomijo nohti, druge trdijo zopet obratno. Če je tako, potem je treba iskati vzroke lomljenja nohtov najprej v organizmu, predvsem pa morda v prehrani. Včasih pa temu ni kriv niti lak, niti prehrana, niti organizem, temveč le - lenoba prizadete.

Gre namreč za naslednje: ALI SI VZAMETE VSAK VEČER TOLIKO ČASA, DA SINAMETE LAK Z NOHTOV TER JIM TAKO DASTE MOŽNOST ZA DIHANJE OZIROMA JIM NUDITE SE NEKAJ PREPOTREBNE MASAŠOBE? Če to delate, bodo vaši nohti zdravi in se vam tudi ne bodo lomili. Važno je tudi, da za čiščenje nohtov uporabljate krtačo. Ne le zato, ker so nohti prosojni, temveč zato, ker krtačenje krepi meso in kožo okoli nohtov.

poškodujete nohtnih korenov, ker bi potem nohti lahko postali nenakomerni.

Kadar nohte pilite, jih nikar preveč koničasto, temveč vedno ovalno. Ne nosite predolgih nohtov, ker so grdi in kvarijo izgled roke! Taka roka namreč učinkuje nenaravno, vse kar pa ni naravno tudi ni lepo.

Tudi je važno (o tem smo deloma že pisali), naj si žene stalno negujejo roke, ker ni nič gršega, kot hrapave, rdeče in zamarnjene roke. Takih rok ni treba imeti nobeni ženski, če se vsaj malo pazi, oziroma si jih pravilno in redno neguje.

Vedno pa velja, da je lepa roka ogledalo in vizitka vsake žene!

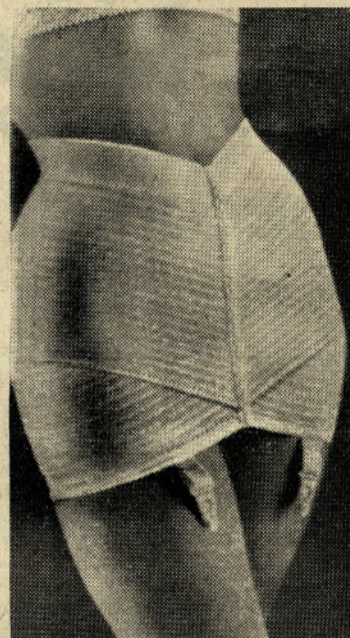
REZANJE KOŽICE OB NOHTIH

Zelo grda navada je rezanje kože ob nohtih. Ali veste, da s tem lahko škodujete vsemu organizmu in da se prav lahko inficirate. Prav gotovo pa bo kožica, če jo boste rezali, rasla še hitreje, lahko bi celo rekli, da bo podivjala. Če jo sedaj režete, potem to v prihodnje opustite in nam verjemite, da popolnoma zadostuje, če si jo vsak dan po umivanju potisnete nazaj s frotirko ali leseno palčko. Seveda je to treba narediti rahlo in previdno, da ne

Takale lučka nad jedilnim kotom je pripravna, ustrezajoča in poceni

Moda

Važen del ženske garderobe je brez dvoma tudi steznik. Seveda je le-ta nepotreben mladim dekletom, saj so njihove postave najlepše brez umetnih pripomočkov, je pa včasih nujno potrebno, če je ženska že mamica ali pa če se je (zaradi let) že preveč razlezla. Če spadate torej v zadnjo skupino, potem si ga hitro nabavite, da boste izgledali bolj vitka in prikupna. Seveda pa nikar ne kupite kar prvega, ki ga dobite v roko. Od pravilnega pletenja oziroma oblike je odvisno pravzaprav vse: da vam bo resnično lahko pomagal in tudi, da bo ostal dolgo časa isti - nerazvlečen - in podobno. Steznik na sliki bi zelo odgovarjal, vendar pa ga sedaj lahko dobite le v inozemstvu. Sicer pa: zakaj pa imamo razne tete in strice ali pa pomembne prijatelje!

NASVETI

Podplati čevljev zdržijo precej dlje, če jih od časa do časa namažete z ricinovim oljem, ki ga dobite v drogeriji.

Počene celuloidne predmete lahko sami zlepíte: pomočite kosce v močan kis, nakar jih s trakom povežite in pustite, da se posušijo.

Brušeno steklo se bo lepo bleščalo, če ga splaknete v plavilu za perilo.

Pozlačene okvire pri slikah lahko očistite z mešanico beljaka in soli, nakar jih mehko zdrgnite s krpo.

Zelo preprosto sredstvo za odstranjevanje tintnih madežev s prstov je glavica vžigalice, ki jo navlažimo in z njo zdrgnemo madež.

Termofor bo toplej dlje, če ga napolnite s slano vodo.

Če se testo za rezance trga, mu dodajte žlico mleka in ga še enkrat pregnetite.

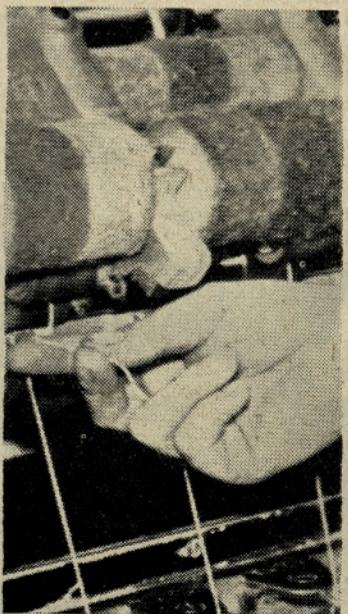
Preden začnete rezati paradiznike na režnje, pomočite nož v vročo vodo.

Svileno podlogo v kožuhu čistite z vato, namočeno v špiritu.

Kako čistimo pravilno avtomobilske plašče, ki imajo belo bočno steno?

Napačno čiščenje teh plaščev povzroča predčasno staranje gume. Dunlop, ki izdeluje te vrste plaščev opozarja stranke, naj te plašče, če se zamažejo, ne čistijo z bencinom, bencolom, dieslovimi olji ali petrolejem. Ta sredstva namreč napadajo tudi najboljše gume in povzročajo špranjasto površino in prerano staranje.

Zato ta tvrdka predlaga naslednji način čiščenja: če guma ni zelo zamazana, jo lahko očistite z milnico in krtačo. Če pa so plašči bolj zamazani, pa se poslužite običajnih ali specialnih domačih čistilnih sredstev. Pri zelo močnem zamazanju pa uporabite naslednjo mešanico: 5 delov mazivnega mila, 5 delov salmijaka, 40 delov gorilnega špirita in 50 delov vode.

Slika 15: NEPRAVILNO!

V nobenem primeru ne sme biti preja ob prisukovanju podolgoma položena čez kazalec

Odpravljanje napak na prstančnih strojih

(Nadaljevanje s 3. str.)

nje oziroma zamenjavo posameznih številčk preje.

10. Predno po snemanju zapustimo stroj, je treba pobrati na tleh okoli stroja ležeče cevke in kopspe.

11. Nobenih kopspe različnih mešanice ne smemo medsebojno pomešati. Če so pomešani, jih je treba brezpogojno sortirati in odlagati v za to predvidene košare ali zaboje.

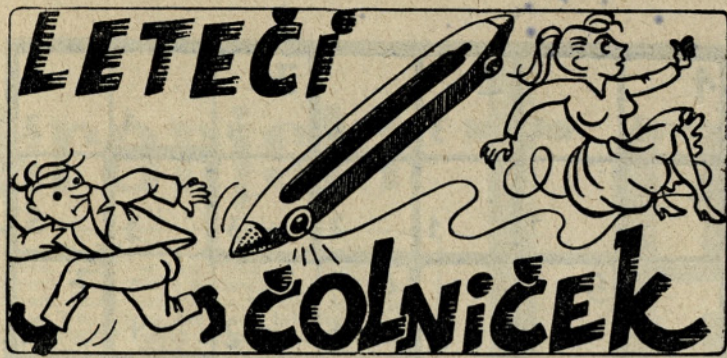
Košara ali zaboj sme vsebovati samo eno vrsto mešanice in samo eno številčko preje.

12. Če se najdejo kopsi, na katerih se ugotovi poškodovana preja, jih je treba predati mojstru, da »obvezno« odstrani vzroke.

Posvetilo: Vsaka snemalka, prisukovalka ali predica mora pri svojem delu vedno misliti na nadaljnjo predelavo.

Kdor zavesno dela, preprečuje napake in olajša delo predici, tkalki, kakor tudi previjalki - in sploh pri nadaljnjih delavnih postopkih.

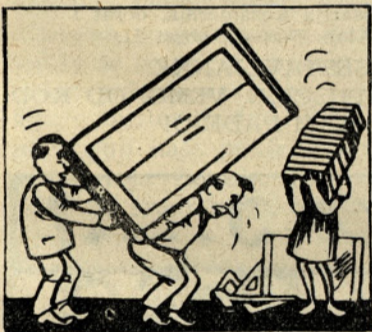
Marjan STRNISA

Ali sem vas zadnjikrat, kaj? Pa bom nekatere danes še bolj, čeprav me bodo potem grdo gledali. Veste, meni tisto »grdo gledanje« ni nič ne škodi in tudi ostre besede, ki lete name, mi gredo pri enem ušesu noter pri drugem pa ven in — konec.

Pa začnimo! Kakor veste, je uredniški odbor v zadnji številki »TISKANINE« objavil nagradni razpis za novo ime glasila, kjer je bilo rečeno, da sme imeti predlog največ osem črk. Potem pa je komisija izbrala sedanje ime: KRANJSKI TEKSTILEC. Sedaj se nekateri razburjajo, češ: »Zakaj to ime, ko ima vendar 17 črk.« Urednik jim je sicer poizkušal zadevo obrazložiti, da so pač bili predlogi z osmimi črkami (ali manj nesprijemljivi. Veste, to je tudi res, saj tako neumnih predlogov skoraj ne moreš vzeti resno; po drugi strani pa tudi sedanje ime ne odstopa preveč, saj ima KRANJSKI samo 8 črk, TEKSTILEC pa tudi samo 9, od katerih bi zadnji »e« skoraj lahko izpustili. Ta zadeva torej ni ne vem kako krivična. Bolj obsobjanja vredna pa je naslednja:

Verjetno še ne veste, da že imamo predloge za nov zaščitni znak novega podjetja in — sedaj pride tisto glavno — zanj sploh ni bilo razpisa. To zares ni prav, saj bi morda imel tudi kdo od nas kak pameten predlog, mar ne? Zares me zanima, kdo je tole zadevico naskrivaj izvedel? Mogoče se mu je pa zdelo škoda tistih nekaj tisočakov, ki bi jih moral dati za nekaj nagrad. Upam, da bomo tudi to izvedeli, če ne prej pa takrat, ko bodo o predlogih razpravljali na CDS. Takrat pa prizadeti le povzdignite svoj glas in zapojte tisto: *Saj dolgo upal in se bal, da bom lahko svoj predlog dal. Srce je prazno sreče ni, kje si razpis, zakaj te ni?*

Jaz pa kar nad »selngo«. Najbolj zanimiva je bila zanesljivo v splošnem oddelku obrata I. V tem oddelku so verjetno preizkušali njihove moči in kondicijo, ker so jih prevažali in metali sem in tja kot razburkano morje staro škatlo. Tako so najprej vrgli glavni oddelka tja v nekam bolj skrite prostore, nato so stlačili rep v nove prostore predilnice in nato so v sobo, kjer je bil prej rep, prestavili zopet glavo. Seveda pa tudi vse to ni potekalo tako enostavno, kot pripovedujem jaz! Čeprav smo sedaj že v dokaj modernem času tehnike (tudi v našem podjetju) pa so tisti reveži morali velik del opreme in stalnega imetja prenesti kar na rokah, ker enostavno niso uspeli dobiti vsaj enega tovornjaka, da bi zadevo izvedli hitro in enostavno. Tako se je tudi tokrat uveljavilo pravilo: *Zakaj enostavno, če gre komplicirano!* Pa tudi, zakaj ne bi opravili neko delo z večjimi stroški, če je to mogoče. Upam, da si lahko predstavljate, kako je ta procesija — tja do nove zgradbe — izgledala.

Ne bi vam zdaj na široko pripovedoval o vsej žalosti in potrosti ostalih selitev, saj vam o

tem dovolj nazorno pripoveduje že slikanica sama, če si jo boste le dobro ogledali. Hotel bi vas — prizadete — le »potroštati«, da si tega nikar preveč k srcu ne želite in da nikar ne mislite, da mora človek vedno priti: iz dežja pod kap!

Urednik mi je pred dnevi rekel, naj raje svoj jezik malo skrajšam ali pa naj si nabavim nagobčnik. To mu pa zares zamerim, saj njega prav nič ne briga, kaj jaz delam. Če bom nastradal, bom pač jaz, ne pa on! Sicer pa ima morda prav, saj resnica res včasih preveč v oči bode, pa me lahko kdo le mahne, če ima prav dolge roke, in zato bom v prihodnje bolj priden in bom desetkrat premislil, predno bom enkrat zinil. Tokrat pa se še ne morem obvladati.

V zadnji številki KRANJSKEGA TEKSTILCA, ki je pravzaprav brez datuma in številke, sem vam obljubil, da bom kaj več napisal tudi iz obrata II. Ker navadno obljubo izpolnim, bom skušal držati svojo besedo, čeprav je kaj težko prodrati v tisto trdnjavo.

Veste, dragi moji, sem letal sem in tja po obratu II, pa zares nisem mogel najti kaj primernega za moje potrebe. To ti imajo tam vse lepo in v »žnorcei zrihtano«, da je bilo še meni prijetno pri srcu, čeprav mi je drugače prijetno le ob nasprotnih primerih. Nič, enostavno nič! Tudi v obratih je vse čisto in kar nisem mogel verjeti, da sem v tekstilni tovarni. Ja, v tem obratu je pa verjetno zares prijetno delati. Sicer se bo zanesljivo našel kdo iz obrata I pa bo dejal: »Lahko njim, ko imajo lepe in moderne prostore!« Ja, pa ni tako! Lepe in moderne prostore imamo tudi v prizidku predilnice I, pa je tam včasih tako nasvinjano, da človeku kar slabo prihaja. V obratu II pa je red in čistoča zares na višini. Morda ne bi bilo napačno, če bi si delavci in predvsem predpostavljeni iz obrata I ogledali obrat II pa se bi potem mogoče stanje izboljšalo.

Tako sem letal okoli in porabil veliko moči in iznajdljivosti, da sem vendar izvedel nekaj tudi od obrata II, kar bom lahko priobčil v tej zbirki napak in nepravilnosti.

V zadnji številki ste morda brali, da se imajo vsi tisti, ki gredo na oddih v Novigrad tam kaj lepo, saj je tudi članek dovolj nazorno opisal lepote in udobnosti tistega počitniškega naselja. To je vse res, čeprav je tudi res, da so skozi vso sezono prebivali v tistih hišicah, ki imajo sanitarije večinoma ne nekdanji INTEKSANI, temveč popolnoma drugi ljudje, ki so morda... čeprav so bili vpisani v seznam pa vendar člani nekdanjega podjetja INTEKS. Precej komplicirano, kaj? Treba bo torej poskrbeti, da bodo v prihodnje dobili tiste hišice tudi naši člani oziroma samo naši člani,

tujci pa naj si jih — zaradi mene — kar sami postavijo, če že želijo v takih prebiti svoj dopust. Prepričan sem, da boste skoraj vsi mojega mnenja, dragi bralci in trpini.

Ko že govorim o trpinih, bi mednje prištel še našega ured-

nika. Da, vidite, kako se revež zadnje čase poti in sekira. Sicer vam pa po pravici povem, da bi se jaz še bolj, če bi bil na njegovem mestu. Kako tudi ne, saj dobi vedno manj člankov, čeprav je v podjetju sedaj kar 1500 ljudi več. Posebno hudo je zato, ker ne dobi kaj veliko člankov prav iz obrata II, ker sam še nikogar ne pozna in tudi ne pozna tamkajšnjih razmer. Drugače bi kar sam verjetno napisal kaj več, saj je poprej tuil v Tiskanini, čeprav ni bilo ostalih prispevkov dovolj za 8 strani. Izgleda, da bo imel resne težave tudi v prihodnje, kako jih bo odstranil, je pa njegova skrb. Tudi bo verjetno vsem vedno težko ustregel, ker ni tako pameten kot je bil Salamon.

Bo pa že kako — meni je vseeno kako — saj je za svoje delo plačan, pa naj se malo potrudijo. Nikar naj ne misli, da mu bodo kar pečene piške tja v gobec letele. Včasih je kar dobro, če gre kaj bolj težko, zna človek potem vsaj ceniti tiste čase, ko gre lepo.

Sedaj pa še eno iz predilnice oziroma iz avtomatske tkalnice. Tam imajo čudovite klima naprave, ki tako »perfektno« delajo, da te skoraj ven odnese, če stopiš skozi odprta vrata. To seveda ni nič čudnega, saj pri klima napravah mora biti preprih. Čudno je le

to, da so tam delavci šele sedaj »pogrunjali«, da se na tistih mestih lahko hitro ohladijo, kadar jim je preveč vroče. Seveda sem mimogrede zvedel tam še to, da jih zadnje čase pogosto boli glava in da imajo nekateri tudi že revmo. Jaz pa pravim, da je to vse od skrbi in od nenehnega klepetanja ali pa je izvor teh nevspešnosti treba iskati izven podjetja. Neumno se mi pa zdi, da bi vse te bolezni in bolečine povzročala klima naprava, saj ta vendar skrbi bi le za vlago in za temperaturo v obratu.

Upam, da boste z menoj zadovoljni, čeprav nisem zadostno izpolnil obljube glede obrata II. Ni pa še rečeno, da sem tam že zaključil. Mislim, da je to le mir pred viharjem!

Se lep pozdrav! L. Č.

Napake v 1. št. Kranjskega tekstilca

V prvi številki Kranjskega tekstilca smo naredili naslednje napake:

Na strani 3, v članku Iz zgodovine Inteksa in Tiskanine v predzadnjem odstavku smo napačno navedli ime enega izmed direktorjev, in sicer je namesto inž. Janko Štrekelj pravilno inž. Janko Strukelj.

Na strani 5 smo nadalje napačno objavili še dve imeni, in to: V odstavku — Predsedniki obratnih odborov — je pravilno Stiglic Dušan in ne Stigelc, in Palovšnik Albin in ne Pavlovšek Albin.

Na strani 6 smo pri Izvršnem odboru sindikalne družnice iz-

Prisluhnite - pomenite se - in povejte nam?

Letni dopusti in z njimi letovanja v naših počitniških domovih se bližajo kraju.

Vsi, ki smo letovali v naših domovih, smo odnesli dosti vtisov, več dobrih in verjetno tudi nekaj slabih. Nekateri smo imeli srečo z vremenom ali prijetno družbo in podobno, drugi pa smolo z dežjem ali čem drugim.

V Novigradu je bilo lepo, v Fiesi prijetno, v Bohinju in na Krvavcu pa mir in prijeten počitek. Tako se dostikrat menimo tisti, ki smo v teh krajih letovali. Zaradi še večje pestrosti letovanja, in da bi odpravili razne pomanjkljivosti in nepravilnosti, pa prosimo sindikalna podjetja vse in tudi one, ki so letovali izven naših domov, da se pomenijo o dobrih in slabih straneh počitniških domov in da svoje mnenje napišejo v Anketi.

V prihodnji številki Kranjskega Tekstilca bo torej objavljena anketa, katere namen je ugotoviti dobre in slabe strani počitniških domov. Analiza ankete bo služila za boljšo organizacijo letovanj v prihodnjem letu in ker je treba s pripravami takoj pričeti, nam pomagajte z nasveti in pripombami.

Sindikalna družnica vas prosimo, da anketo vestno izpolnete in jo vrnete ali v skrinjico uredništva, ali pa v sindikalni pisarni oziroma v obratih.

Predsednik sindikalne družnice

OBVESTILO

ČLANI KOLEKTIVA — POZOR!

Morda še ne veste, da dobi vsak, ki prinese kak članek zanj tudi honorar in sicer dobi za vsako vrstico (enostolpno!) kar 10 dinarjev, za vsako sliko 300 dinarjev, za šalo 150 dinarjev. Pohitite torej in napišite tudi vi kak članek, šalo ali črtico, pa boste — poleg osebnega zadovoljstva, da sodelujete — imeli še denarčke.

Vaše prispevke vrzite v skrinjico »uredništvo« ali pa jih oddajte v uredništvu samem.

Uredništvo KT

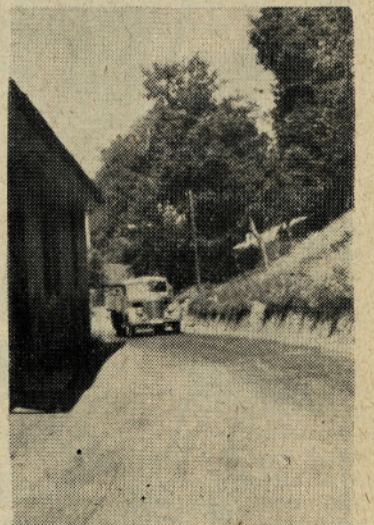
Iz drugih kolektivov

ZELEZAR (Jesenice, železarna). ZDRAVSTVENO SOCIALNA SLUŽBA

Hitri razvoj industrije, uvajanje novih tehnoloških procesov, uporaba novih vrst surovin in proizvodnja novih izdelkov nosijo s seboj nove oblike poklicnih bolezni in povzročajo vedno nove nezgode. Medicina dela pa ne gre vzporedno s tem razvojem. Pročevanje in ugotavljanje vzrokov novih bolezni zaostaja. Zato je treba dati več poudarka in prednosti preventivnemu zdravljenju. Vse preprosto namreč razmišljamo in iščemo rešitve v individualni zaščiti delavca pred kvarnimi vplivi delovnih pogojev, namesto da bi s tehnično rešitvijo odpravili kvarne delovne pogoje. Tako bi le-te znatno izboljšali in s tem tudi zdravstveno stanje delavca. Danes se moramo zavedati, da je skrb za delovnega človeka predvsem stvar nas samih. Z decentralizacijo smo namreč prevzeli tovarno v upravljanje, z njo pa tudi odgovornost za delavca-upravljavca. Le od nas — članov kolektiva — zavisí, kako in kakšne si bomo ustvarili življenjske in delovne pogoje, od katerih je v veliki meri odvisno tudi naše zdravstveno stanje. Če se ustavimo še pri nezgodah, lahko na podlagi analiz sklepamo, da tudi te niso enake pri vseh delavcih in pri raznih opravilih. Posamezni

delavci so jim bolj ali manj podvrženi in prav tako so odločujoča tudi delovna mesta. Prav ugotavljanje vzrokov in izvorov nesreč pa nam bo dalo dovolj snovi, da jih bomo — namreč vzroke — lahko aktivno odpravljali. Jasno je, da nam bo to koristilo tudi pri vzgajanju kolektiva v borbi proti nezgodam. Predvsem pa je naša naloga, da slednega člana kolektiva prepričamo, da prav on sam lahko zelo veliko prispeva z svojo varnost pri delu. Da je to res, je pokazala analiza vzrokov, kjer je bil pri 530 primerih (od 1197 primerov) vzrok nesreče: — osebni faktor.

Ce je tako v jeseniški železarni, potem je zanesljivo tudi pri nas in v ostalih podjetjih, povsod posvečajo trenutno še vedno pre malo pozornosti preventivnemu zdravljenju ter odstranjevanju vzrokov raznih nesreč. Vse preveč se še zanašamo na to, da je bila na nekem delovnem mestu — zadnja nesreča. Edino pravilno je, da vzrok nesreče ugotovimo in ga takoj odpravimo ali pa ga zmanjšamo na minimum. Naj besede: skrb za delovnega človeka je naša najvažnejša naloga — ne bodo le fraze, temveč, naj se polno uresničijo!

Ta del ceste je zelo nevaren!

NEKAJ SKOPIH PODATKOV O ŠPORTNI DEJAVNOSTI

Pri sindikalni podružnici »Tiskarstva Inteksa« obstoja športna komisija, v okviru katere sodeluje več sekcij raznih športnih dejavnosti.

To so: Strelska družina, Ljudska tehnika, nogomet, odbojka, kegljači, namizni tenis, šah, DIT, PGD itd.

Sportna komisija ima v svojem odboru vključene vse vodje sekcij: Strelsko družino vodi tovariš Jenko Peter, Ljudsko tehniko tovariš Jež Vinko, kegljače tovariš Hilčer Rudi, smučarje in sanjkarje Jereb Ivo, rokomet Zagar Jože, šahiste Škrab Franc.

Predsednik športne komisije je tovariš Kavčič Tone, ki dela v plemenitilnici, njegov namestnik pa je Polka Miha, ki dela v gravuri. Značilno v našem obratu I je, da se vse športne panoge razvijajo najbolj v obratu plemenitilnica I, da pa v drugih obratih ni čutiti tistega razmaha kot je zaželeno. Kje je napaka, bi bilo dobro ugotoviti.

Sedaj naj navedemo še nekaj

uspehov teh športnih sekcij v tem letu.

Strelska družina se je udeležila več tečajev za motorje in avtomobile. Smučarji in sanjkarji so se udeležili raznih tečajev, tako so smučarji sodelovali na »Tekstiljadi« na Pohorju, kjer so se kar dobro plasirali tako ekipno kot posamezno.

Kegljači so bili v letošnjem letu zelo agilni. Tekmovali so z različnimi drugimi ekipami. Na teh tekmovanjih so se vedno dobro plasirali in si priborili prehodne zastave, diplomo in pokal. Šahisti so sodelovali na turnirju OLO, kjer so zasedli četrto mesto.

Tudi člani nogometa, odbojke in namiznega tenisa večkrat vadijo, vendar nimamo podatkov o njihovih tekmovanjih.

Sedaj se vse naše športne discipline pripravljajo za osvojitve prehodnega pokala Občinskega

sindikalnega sveta, in sicer so se prijavile naslednje ekipe:

1. Streljanje z zračno puško, sodelovale bodo 3 ekipe po trije člani, in sicer: mladina, ženske, moški

2. Nogomet: 1. ekipa

3. Odbojka: 1. ekipa

4. Namizni tenis: 2 ekipe po 3 člani

5. Kegljaji: sodelujejo kar s 4 ekipami po 3 člani (moški in ženske)

6. Šahisti so prijavili dve ekipi. To poročilo se nanaša samo za obrat I. Obrat II pa ima tudi svoje sekcije, ki se bodo kmalu povezale in morda še bolj poživile športno življenje v novem podjetju.

Zelja sindikalne podružnice je, da bi se šport še bolj povečal, posebno med mladino našega kolektiva, zato poziva vse člane kolektiva, posebno pa mladino, ki želi in ima veselje do športnega udejstvovanja, naj se vsestransko udeležijo športne dejavnosti.

Omenili še nismo naše Prosto-voljne gasilske čete, o kateri pa vemo, da se vsestransko prizadeva, da bi bila najboljša v občini in da bi bila vedno pripravljena in na mestu v primeru požara v podjetju in izven njega. Pisali smo že o tem, da je doseglja že lepe uspehe in dobila že vrsto nagrad in odlikovanj in upamo, da bo tako tudi v prihodnje.

1		2		3			
	3	2	3	4	4	1	2
4							
	3	1	1	2	3	3	5
	5			6			7
1	1	2	1	2	4	2	
2	4	3	5	6	1	3	

Nagradni mozaik

Besede, ki jih zahtevajo spodnji opisi je treba vpisati v debelje obrobline dele lika, oz. po vrsti s številko v levem gornjem kotu, in sicer tako, da črke vsake besede vpisujete v vrstnem redu, ki ga kažejo manjše številke v desnem spodnjem kotu polj. Ob pravilni rešitvi dajo vse črke v liku, brane po vrstah vodoravno, slovenski pregovor.

1. korobač, 2. povečanje obsega, naraščanje, 3. ustanova za hranjenje in proučevanje zbirk, 4. okrajšano moško ime za Edvard, 5. južnoameriški čaj, 6. nekdanja kraljevska palača v Parizu, sedaj eden največjih muzejev umetnosti na svetu, 7. velika, nestrupena kača, ki živi v Južni Ameriki in na Madagaskarju.

Nagradna izločilnica

KONJAK - MALINOVEC - ŽGANJE - VINO
 TRIKOTNIK - KVADRAT - ELIPSA - ROMB
 NEON - ALUMINIJ - BAKER - SREBRO
 CARMEN - TRAVIATA - AIDA - RIGOLETO
 TREBOVLJE - KOČEVJE - IDRJA - ZAGORJE
 NEHRU - SEKOU TOURE - NKURUMAH - BURGIBA
 BOTVINIK - GLIGORIČ - EUWE - TALJ
 KAMGARN - GABARDIČ - ETAMIN - LODEN
 ROMAN - SONET - GLOSA - GAZELA

Iz vsake gornje četvorice izloči pojem, ki ne spada zraven. Na primer: k četvorici LORGER - MIHALIČ - DANEU - INGOLIC ne spada DANEU, ker je košarkaš, ostali so pa atleti. Če berte izločene besede po vrsti navpično, ti dajo začetnice priimek slovenskega pisatelja na prehodu od romantike k realizmu (Janez, »Moja hoja na Triglav«).

RED MORA BITI!

Zaradi pomanjkanja parkirnega prostora za motorje, mopede in avtomobile, je bilo nujno potrebno izvesti določene ukrepe, ki so vzpostavili zopet red in pravilno parkiranje omenjenih vozil. Tako je sedaj določen del kolesarnice izključno samo za mopede, medtem ko je pokriti prostor za menzo, namenjen motorjem. Za

avtomobile ni možno določiti skupen prostor, ker ga trenutno v obratu I še ni, je pa predvideno, da lastniki osebnih avtomobilov le-te lahko parkirajo vzdolž zidu skladišča (poleg kolesarnice), pred obratno ambulanto (poleg mreže) in v prostoru pred menzo. Povsod drugod pa parkiranje osebnih avtomobilov ni dovoljeno, posebno

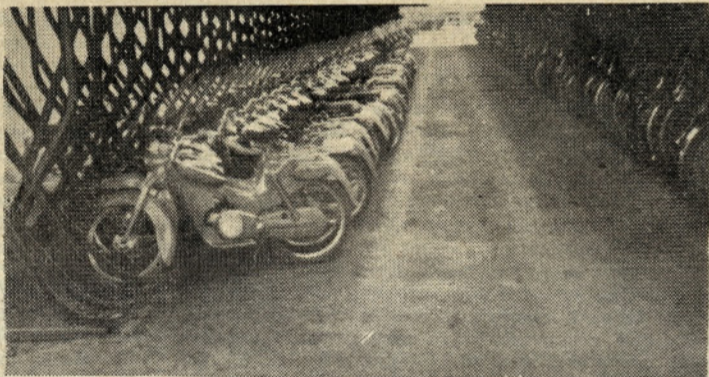
pa ne pred novo zgradbo plemenitilnice, ker tam parkirna vozila ovirajo dohod tovornjakom, ki vozijo blago in ostali material. Če se prizadeji ne bodo držali teh pravil, bodo posledice nosili sami.

Prepovedana je tudi vožnja z avtomobili v notranjost podjetja, ker ni tam ustreznega prostora za parkiranje, poleg tega pa osebna vozila tam ovirajo nemoteni prehod službenim avtomobilom.

Se enkrat pa svetujemo vsem, da se držijo pravil!

SESTAVLJANKA
 »AZIJSKA GLAVNA MESTA«
 LIBANON - - - - -
 MONGOLIJA - - - - -
 SAUDOVA ARABIJA - - - - -
 FILIPINI - - - - -
 TURCIJA - - - - -

Dodelite vsaki gornji azijski državi njeno glavno mesto. Začetnice vseh mest bodo dale - brane po vrsti navzdol - še eno azijsko državo.

Mar ni takole lepo in primerno

Izzrebani so bili

Nagradno sestavljanke je pravilno rešilo 105 ljudi, od tega 70 iz obrata I in 35 iz obrata II. Izzrebani so bili naslednji:

1. nagrada: 1500	Vida Batič, obrat II
2. nagrada: 1200	Elči Rižnar, praktikantka v obr. I
3. nagrada: 1000	Rozka Florjančič, obrat I
4. nagrada: 750	Avgust Čotar - obrat I
5. nagrada: 600	Slavica Kalan, hči delavke iz obr. I
6. nagrada: 500	Ivica Bečan, obrat II
7. nagrada: 500	Marija Kozamernik, obrat I
8. nagrada: 400	Alojz Fernelj, obrat II.

PRAVILNA REŠITEV SESTAVLJANKE:
 BESEDE SO KAKOT PUŠČICE. VEMO, OD KOD SE SPROŽIJO, NE VEMO, KAM PADEJO!

OJ ZDAJ GREMO, OJ ZDAJ GREMO, NAZAJ...?

